

Jaarverslag 2018

Vervangingsfonds

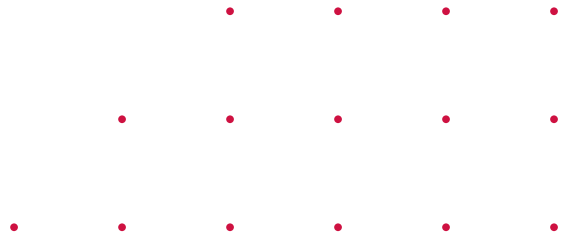

Jaarverslag 2018

A red line graphic that starts horizontally from the left edge, then slopes upwards to the right, and then continues horizontally to the right edge.

Vervangingsfonds

A red line graphic that starts horizontally from the left edge, then slopes upwards to the right, and then continues horizontally to the right edge.

Inhoudsopgave

1 Bestuursverslag	4
Voorwoord	5
Wettelijke taak en beleidsdoelstellingen	8
Toekomst van het fonds	8
Verslag	11
Algemeen en leeswijzer	11
Financiering van de vervangingskosten	11
Reglement Vervangingsfonds (voorwaarden tot vergoeding van vervangingskosten)	14
Ondersteuning sector in professionalisering verzuim- en vervangings- beleid (flankerend beleid bedrijfsgezondheidszorg – BGZ)	15
Interne beheersing	23
Het bestuur en bestuurlijke commissies	27
Bezwaar en beroep	29
Financieel	32
Financiële en niet financiële prestatie-indicatoren	35
Kosten bedrijfsvoering	40
2 Jaarrekening	42
Balans per 31 december 2018 na resultaatverdeling	43
Staat van baten en lasten over 2018	44
Kasstroomoverzicht over 2018	46
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2018	47
Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling	48
Toelichting op de balans per 31 december 2018	56
Financiële instrumenten	62
Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	64
Toelichting op de rekening van baten en lasten over 2018	65
Wet normering topinkomens	74
Realisatie versus begroting	78
Gebeurtenissen na balansdatum	80
3 Overige gegevens	82
Statutaire bestemming van het resultaat	83
Controleverklaring	84

1 Bestuursverslag

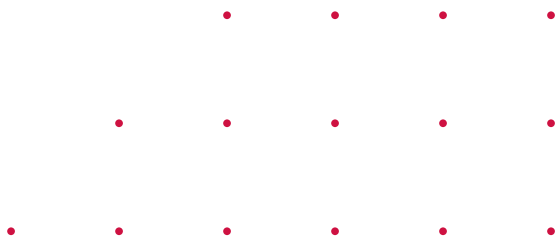
Voorwoord

Er wordt gewerkt naar de situatie waarin het Vervangingsfonds niet meer nodig is en de verplichte aansluiting in zijn geheel kan komen te vervallen. Het bestuur heeft besloten tot de inrichting van een ondersteuningsprogramma dat het scholenveld daartoe begeleidt.

Het is de bedoeling dat werkgevers in het primair onderwijs op volledig eigen wijze de financiële risico's van verzuim gaan afdekken. Tegelijkertijd is het opheffen van de verplichte aansluiting bij het Vervangingsfonds geen doel op zich maar het gevolg van het bereiken van de gewenste eindsituatie. Het programma betekent dat ieder bestuur de benodigde ondersteuning kan krijgen om zich voor te bereiden. Er is geen sprake meer van een harde einddatum. Belangrijk is dat in de nieuwe situatie door schoolbesturen vervanging geregeld kan worden en financiële risico's kunnen worden afgedekt. Het doel is dat de lessen altijd doorgang kunnen vinden en de werkdruk van de aanwezige leerkrachten niet toeneemt.

Het gemiddeld ziekteverzuim binnen de sector primair onderwijs is op dit moment met 6,0% (over 2017) nog te hoog. Het ondersteuningsprogramma is er op gericht dit ziekteverzuim te verlagen naar 5,5%. Nog belangrijker is nieuw verzuim te voorkomen. Hoog verzuim is veelal een resultante van diverse organisatieproblemen. Dat kan zijn op veel gebieden: leiderschap, HRM-beleid, cultuur en ondersteunende processen. De vernieuwde dienstverlening zet in op verdere professionalisering van schoolbesturen en hun organisaties. Alleen op die wijze is duurzame inzetbaarheid met een structureel laag verzuim te realiseren. De dienstverlening wordt aan alle schoolbesturen aangeboden, dus ook aan die besturen die reeds voor het eigenrisicodragerschap hebben gekozen. Het accent ligt daarbij op het leveren van maatwerk. Bij schoolbesturen met een continuïteitsrisico wordt een intensievere aanpak gekozen. Nu is nog niet te vermelden wanneer de sector op verantwoorde wijze afscheid zal nemen van het fonds in zijn huidige vorm.

Het bestuur van het Vervangingsfonds streeft naar een zo stabiel mogelijk premiebeleid. Voor de BGZ premie is dat goed mogelijk. Voor de premie met betrekking tot de vervangingskosten is dat lastiger omdat het moeilijker te voorspellen is hoeveel schoolbesturen jaarlijks kiezen voor het eigenrisicodragerschap. In 2018 kozen 51 schoolbesturen voor het volledig eigenrisicodragerschap en 10 voor een financiële variant, welke status ingaat per januari 2019.

In 2018 zijn weer stappen gezet met betrekking tot het terugdringen van de percentage als onrechtmatig beoordeelde declaraties. In 2018 bedroeg het onrechtmatigheidspercentage over de eerste drie kwartalen 0,90%, tegenover 1,43% over geheel 2017. Het is de ambitie én verwachting van het bestuur om ultimo 2018 rond het onrechtmatigheidspercentage van de beoogde 1% uit te komen. Na een herziening van het reglement verwacht het bestuur vanaf 2019 structureel onder de 1% onrechtmatigheid te eindigen.

Mw. G.H. Faber
Voorzitter

Wettelijke taak en beleidsdoelstellingen

Het Vervangingsfonds heeft sinds 1992 de in de Wet op het primair onderwijs verankerde wettelijke taak schoolbesturen in het primair onderwijs financiële waarborgen te bieden voor de kosten van vervanging bij afwezigheid van personeel.

Naast het bieden van financiële waarborgen tegen de kosten van vervanging heeft het fonds van de minister de taak gekregen om de landelijke taken in het kader van de bedrijfsgezondheidszorg in het primair onderwijs uit te voeren.

Het doel van deze wettelijke taken is gericht op het borgen van de continuïteit in het primair onderwijs. De sector is er bij gebaat om afwezig personeel snel, volledig en kwalitatief goed te vervangen en dat de schadelast voor vervanging van verzuim beperkt wordt. Schadelastbeperking houdt de premies voor het Vervangingsfonds betaalbaar. Vanuit de premie-inkomsten ondersteunt het Vervangingsfonds schoolbesturen via onafhankelijk advies door de inzet van adviseurs die beschikken over jarenlange kennis en ervaring binnen het primair onderwijs.

De beleidsdoelstellingen van het bestuur van het Vervangingsfonds zijn derhalve:

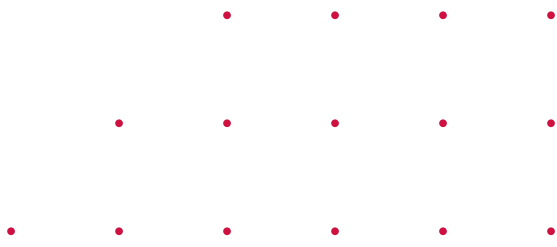
- schoolbesturen financieel in staat stellen om in de noodzakelijke vervanging te voorzien;
- terugdringen van het ziekteverzuim van medewerkers in het primair onderwijs via bevordering van verzuim- en arbeidsomstandighedenbeleid op scholen.

Toekomst van het fonds

De sociale partners zijn het in 2016 eens geworden over het te bereiken eindplaatje van de opheffing van de verplichte aansluiting bij het Vervangingsfonds. Zij hebben een nieuw stelsel voor ogen dat zich kenmerkt door werkgevers die volledig zelf verantwoordelijk worden voor:

- het ziekteverzuim, het voorkomen ervan en de zorg voor het beperken van de duur;
- kwalitatief goede vervanging zodanig dat de continuïteit van het onderwijs is gewaarborgd én de werkdruk van leraren die niet afwezig zijn, niet toeneemt;
- het maken van keuzes over het afdekken van financiële risico's van verzuim.

Sociale partners verschillen nog wel van mening over de manier waarop, het tempo waarin en het tijdstip waarop dit eindplaatje moet worden bereikt. Ondertussen is er vanuit het bestuursbureau druk gewerkt aan een nieuw

meerjarenplan wat de sector kan ondersteunen in het traject op weg naar dit beoogde plaatje. Het Vervangingsfonds heeft dit beleid nadrukkelijk samen met de sector vormgegeven. Uitgangspunt is immers dat de diensten van het Vervangingsfonds aansluiten bij de actuele behoeften van schoolbesturen. Hiertoe is een aantal activiteiten uitgezet. Enerzijds is er een afvaardiging van het bestuursbureau het land in gegaan om schoolbesturen te bezoeken. Ook is er door inschakeling van een aantal onderzoeksbureaus breed onderzoek uitgezet onder schoolbesturen om inzicht te krijgen in de actuele behoeften van schoolbesturen en ook van die al eigenrisicodragers zijn. Immers ook de schoolbesturen die eigenrisicodragers zijn kunnen nog volledig gebruikmaken van de adviesdiensten van het Vervangingsfonds op het gebied van het voorkomen en beperken van verzuim.

In 2018 heeft het bestuur besloten tot een intensiveringsplan voor schoolbesturen die minimaal twee aaneengesloten jaren een hoog verzuim (verzuim van 6% of hoger) hebben gehad. Dit betekent een intensivering en uitbreiding van Plan V, zoals dat de afgelopen jaren als pilot project zijn waarde heeft bewezen. Uit de beschikbare gegevens blijkt dat ongeveer 300 schoolbesturen hiervan gebruik kunnen maken. Het Vervangingsfonds heeft om al deze schoolbesturen adequaat te bereiken een regiobenadering gekozen en hiervoor ook regiocoördinatoren aangesteld. Zij zullen samen met de regio adviseurs en de betreffende schoolbesturen inventariseren wat de specifieke behoefte van dat schoolbestuur is en de dienstverlening daarop afstemmen. Deze regiocoördinatoren zijn tevens werkzaam voor het Participatiefonds, waarbij zij schoolbesturen ondersteunen bij de mobiliteit van hun medewerkers en het inventariseren en mogelijk oplossen van de vragen op het gebied van de arbeidsmarkt behoefte. Ook is een begin gemaakt met de wensen van de klanten (schoolbesturen) om de dienstverlening van de bedrijfsgezondheidszorg op basis van maatwerk aan te bieden. Hierbij zal een schoolbestuur zelfstandig een keuze kunnen maken welk dienstenpakket zij wenst af te nemen en in welke mate van intensiteit. Dit zal verder in 2019 worden uitgewerkt.

Verlag

Algemeen en leeswijzer

In het jaarverslag worden de voornaamste activiteiten van het Vervangingsfonds in het verslagjaar 2018 beschreven. De wettelijke kerntaken, het financieren en verevenen van de kosten van vervanging van door ziekte afwezig personeel en het flankerend beleid vormen de kern van deze activiteiten.

Naast de financiering van de vervangingskosten, waarvoor premie wordt geheven, wordt ook kort ingegaan op het reglement van het Vervangingsfonds waarin de voorwaarden voor vergoeding van vervangingskosten staan beschreven.

Het flankerend beleid heeft enerzijds tot doel invulling te geven aan centrale afspraken van sociale partners om werknemers in het PO te faciliteren in het vormgeven van hun eigen verantwoordelijkheid rond arbo, verzuim en re-integratie; anderzijds door bij te dragen aan de schadelastbeperking in vervangingskosten, c.q. het terugdringen van het ziekteverzuim in het PO via gerichte (decentrale) ondersteuning van schoolbesturen en medewerkers. De visie en aanpak van het Vervangingsfonds wordt beschreven evenals de in 2018 uitgevoerde activiteiten. Daarnaast is een overzicht opgenomen van projecten en subsidies. Dit hoofdstuk wordt afgesloten met een paragraaf over de interne beheersing waarin onder meer ingegaan wordt op gegevensbeveiliging, risicomangement en procesmanagement. Ook is de samenstelling van bestuur en bestuurlijke commissies in dit hoofdstuk vermeld evenals het aantal in het verslagjaar ingediende bezwaarschriften. Tot slot zijn de voornaamste financiële kengetallen en indicatoren opgenomen. De jaarrekening volgt in hoofdstuk 2.

Financiering van de vervangingskosten

Het Vervangingsfonds heft een premie bij de schoolbesturen voor de financiering van de vervangingskosten die ten laste van het fonds komen. Schoolbesturen kunnen de keuze maken het risico van vervangingskosten geheel of gedeeltelijk zelf te dragen. Bij de keuze voor geheel eigenrisicodragers wordt er een collectiviteitspremie in rekening gebracht, welke meebeweegt met de premie voor aangesloten schoolbesturen. Bij gedeeltelijk eigenrisicodragers heeft een schoolbestuur de keuze uit 4 financiële varianten, te weten:

- Wachtdagenmodel met eigen risico van 14 kalenderdagen;
- Wachtdagenmodel met eigen risico van 42 kalenderdagen;
- Stop loss model met een (beperkt) eigen risico in vaste bedragen;
- Stop loss model met een (hoger) eigen risico in vaste bedragen.

Het Vervangingsfonds stelt een kostendekkende premie vast. Niet ieder personeelslid is verplicht aangesloten bij het Vervangingsfonds. Voor personeel dat niet onder de verplichte aansluiting valt, bestaat onder voorwaarden de mogelijkheid tot vrijwillige aansluiting. Sinds 2013 is het onderscheid verplicht of vrijwillig verzekerd niet meer van belang, aangezien de premiepercentages gelijk zijn.

De vervangingskosten zijn significant gedaald ten opzichte van 2015. De oorzaak hiervoor is gelegen in het feit dat er steeds meer schoolbesturen eigenrisicodragerschap aanvragen. Hierdoor kunnen zij geen vervangingskosten meer declareren bij het Vervangingsfonds.

Met ingang van 2016 berekent uitvoeringsorganisatie APG Service Partners maandelijks de verschuldigde premies met het dienstverleningsconcept 'Mijn Vf'. De benodigde gegevens worden aangeleverd door salarisverwerkers/softwareleveranciers. Alle schoolbesturen hebben een compliance verklaring inzake gegevenslevering afgegeven in het kader van de betrouwbaarheid (volledig en juist) van de aangeleverde gegevens.

Het totaal aan verschuldigde premies van een bestuur wordt vastgelegd in de financiële administratie. Vanuit deze administratie volgt het Vervangingsfonds of een bestuur de premie ook daadwerkelijk heeft afgedragen (debiteurenbeheer). Met ingang van 2017 wordt de premie zoveel mogelijk automatisch geïncasseerd. Ca. 75% procent van de schoolbesturen heeft een automatische incasso afgegeven.

De premieopbrengsten, exclusief premieopslag BGZ, laten de volgende ontwikkeling zien:

(alle bedragen x € 1.000)	2018	2017
Premieopbrengsten	86.020	91.495

De premieopbrengsten zijn ten opzichte van 2017 gedaald met 6,0% (- € 5,5 mln.). De daling van de premieopbrengsten is grosso modo onder te verdelen naar:

a Effect nieuwe besturen eigenrisicodragers	- 16,0% (€ 14,6 mln.)
b Effect wijziging premie	+ 13,6% (€ 12,4 mln.)
c Overige effecten	- 3,3% (€ 3,0 mln.)

Ad. a Per 1 januari 2018 hebben er 63 schoolbesturen gekozen voor het eigen risicodragerschap. In totaal zijn er 521 besturen die eigenrisicodrager zijn. Hiervan hebben 52 schoolbesturen een financiële variant.

Ad. b De premie is per 1 januari 2018 verhoogd naar 5,70% (per 1 januari 2017: 4,70% en per 1 augustus 2017: 5,00%). Dit om het eigen vermogen binnen de gestelde bandbreedte te houden.

Ad. c Dit betreft diverse effecten, waaronder de stijging van de cao, toename van het aantal FTE en de mutatie in de premiedifferentiatie.

Premiedifferentiatie bonus-malus

Op grond van paragraaf 3.2 van het van toepassing zijnde reglement van het Vervangingsfonds vindt er jaarlijks een berekening plaats met betrekking tot de bonus-malus regeling. Afrekening vindt plaats voor 15 oktober van het jaar opvolgend. In aanmerking voor de bonus-malus regelingen komen de schoolbesturen die geen eigenrisicodrager zijn.

Het bestuur stelt per kalenderjaar de bandbreedte voor de bonus-malus verhouding vast. Deze bandbreedte heeft een ondergrens en een bovengrens die beiden worden uitgedrukt in een verhoudingsgetal. De regeling is als volgt opgebouwd:

Berekening bonus-malus:

- 1** Berekenen bandbreedte: bedrag ontvangen vervangingskosten / bedrag betaalde premies
- 2** Onderkant bandbreedte is bepaald op 1,0; bovenkant bandbreedte is bepaald op 1,1
- 3** Indien bandbreedte < 1,0 ontvangt BG (bevoegd gezag) een bonus (percentage = 30%)
- 4** Indien bandbreedte > 1,1 betaalt BG (bevoegd gezag) een malus (percentage = 50%)

De hoogte van de malus wordt bepaald door de omvang van het BG.

- Lumpsum < 2,5 mln.: berekening malus wordt beperkt tot bandbreedte van maximaal 1,5
- Lumpsum > 2,5 mln.: berekening malus wordt beperkt tot bandbreedte van maximaal 2,0

In totaal komen 319 besturen in aanmerking voor premie-restitutie (2017: 331) tot een totaalbedrag van € 5,5 mln. (2017: € 3,4 mln.). Tegenover de restitutie staat dat 106 besturen een toeslag zijn verschuldigd (2017: 233) tot een totaalbedrag van

€ 2,3 mln. (2017: € 7,6 mln.). Voor 83 besturen geldt dat men noch een toeslag is verschuldigd, noch in aanmerking komt voor premie-restitutie (2017: 61).

Per saldo is er sprake van een netto resultaat van € 3,2 mln. negatief over het jaar 2018 (2017: € 4,2 mln. positief) voor het Vervangingsfonds.

Reglement Vervangingsfonds (voorwaarden tot vergoeding van vervangingskosten)

Het bestuur van het Vervangingsfonds stelt voor schoolbesturen die onder de Wet op het primair onderwijs of de Wet op de Expertisecentra vallen, een reglement vast waarin de voorwaarden in het kader van vervangingsdeclaraties zijn vastgelegd.

Het Reglement Vervangingsfonds 2019 is ingrijpend gewijzigd en herschreven, waarmee de klantvriendelijkheid en leesbaarheid is toegenomen.

De belangrijkste wijzigingen zijn:

- de functie-eis bij vervanging is komen te vervallen (de voorwaarde van de lesbevoegdheid voor vervanging van een leerkracht blijft echter in stand);
- om eigenrisicodragers te worden, is het alleen nog nodig dat de P(G)MR instemt met de aanvraag en deze aanvraag uiterlijk 31 oktober wordt ingediend;
- het eigenrisicodragerschap is jaarlijks opzegbaar;
- lopende ziektegevallen worden meegenomen bij respectievelijk het opzeggen van het eigenrisicodragerschap, de overstap naar een financiële variant en bij vrijwillige aanmelding;
- vervanging gedurende de hele zomervakantie komt in aanmerking voor bekostiging;
- er vindt dubbele normbekostiging plaats bij de inzet van een tweede vervanger i.v.m. ziekte eerste vervanger tot een maximum van 6 maanden;
- schorsing wordt bij de financiële varianten vergoed;
- de vrijwillige aanmelding kan alleen nog voor alle niet aangemelde personeelsleden.

Ondersteuning sector in professionalisering verzuim- en vervangingsbeleid (flankerend beleid bedrijfsgezondheidszorg – BGZ)

Het Vervangingsfonds (Vf) ontplooit ondersteunende activiteiten om een bijdrage te leveren aan de continuïteit van het Primair Onderwijs. Schoolbesturen kunnen gebruik maken van diensten van het Vf op het gebied van arbo-, ziekteverzuim- en personeelsbeleid. Het gaat om diensten die vallen onder de zogenoemde Bedrijfsgezondheidszorg Primair Onderwijs (BGZ). Dit vergt een aanpak op allerlei niveaus (zowel op bestuurs-, school-, team- als individueel niveau). De doelstelling van dit flankerend beleid, ook wel BGZ (bedrijfsgezondheidszorg)-beleid, is tweeledig, namelijk:

1. invulling geven aan centrale afspraken van sociale partners om schoolbesturen en werknemers in het primair onderwijs te faciliteren in het vormgeven van hun eigen verantwoordelijkheid rond Arbo-, verzuim en re-integratie
2. in aanvulling op bovenstaand punt bijdragen aan de schadelastbeperking in vervangingskosten, c.q. het terugdringen van het ziekteverzuim in het PO via gerichte (decentrale) ondersteuning van schoolbesturen en werknemers.

De ondersteunende activiteiten van het Vervangingsfonds zijn continu in ontwikkeling. De maatschappelijke opdracht van scholen is ook steeds complexer en dynamischer door onder andere stelselwijzigingen in het PO, teruglopende leerlingaantallen, groeiende werkdruk en lerarentekort.

Het Vervangingsfonds stimuleert en faciliteert activiteiten die een bijdrage leveren aan de continuïteit binnen de voortdurend veranderende omgeving van het PO, gericht op het voorkomen en bestrijden van verzuim. De ondersteunende activiteiten van het Vervangingsfonds voorzien in een behoefte en worden positief gewaardeerd. Er is in de afgelopen jaren een infrastructuur opgebouwd waarin veel kennis is samengebracht, instrumenten zijn ontwikkeld en een netwerk van adviseurs is ingericht die scholen en medewerkers “op maat” begeleiden.

Met ingang van 2016 ontvangt het Vervangingsfonds geen subsidie meer ten behoeve van de uitvoering van deze taak en wordt een premieopslag in rekening gebracht bij alle schoolbesturen. Voor 2018 bedraagt de premieopslag net als het jaar ervoor 0,15%. Niet alle premie is in 2018 aangewend. Het bestuur heeft besloten dat de overtollige middelen worden toegevoegd aan de bestemmingsreserve Vf activiteiten onder het eigen vermogen. Per ultimo 2018 bedraagt de bestemmingsreserve Vf activiteiten € 10,7 mln. Dit bedrag wordt ingezet voor de intensivering van de BGZ-activiteiten.

Onze visie en aanpak

In aanvulling op de doelstellingen vanuit het BGZ-beleid heeft het Bestuur van het Vervangingsfonds in 2016 besloten om in de komende beleidsperiode (2016-2018) extra aandacht te besteden aan het voorbereiden van de gehele sector op het zelf verantwoordelijk zijn/worden voor de kosten van vervanging.

De aanpak voor de beleidsperiode 2016-2018 is vastgelegd in het strategisch meerjarenbeleidsplan BGZ, waarin het Vervangingsfonds aangeeft:

- zorg te willen dragen voor professionalisering en borging zodat de sector na het vervallen van de verplichte aansluiting duurzaam is voorbereid op het eigenrisicodragerschap. Dat betekent dat de gehele sector het verzuim- en vervangingsbeleid op orde heeft.
- een kennisexpert te willen zijn binnen het onderwijsveld voor gezond werken en mobiliteit;
- schoolbesturen in de gelegenheid te willen stellen geleidelijk te wennen aan het dragen van meer eigen risico door de ontwikkeling van financiële varianten, waarbij een zelf te kiezen deel van de vervangingskosten alsnog financieel is afgedekt.

Activiteiten 2018

Het meerjarenbeleidsplan BGZ is vertaald in een jaarplan 2018 waarin de activiteiten gericht zijn op het realiseren van de volgende twee hoofdambities:

- streven naar een verzuimpercentage lager dan 5,5% in 2018;
- investeren in het professionaliseren van schoolbesturen binnen de gehele PO sector met name op het terrein van verzuim- en HR beleid.

Vanuit de doelstellingen en ambities in het meerjarenbeleidsplan en jaarplan BGZ adviseert en ondersteunt het Vervangingsfonds het primair onderwijs (PO) bij het ontwikkelen én borgen van duurzaam personeels-, verzuim-, en vervangingsbeleid. Dit kreeg in 2018 vorm in onderstaande activiteiten.

Advies & Ondersteuning

Voor het Vervangingsfonds zijn – in samenwerking met het Participatiefonds – 21 adviseurs Arbeid & Vitaliteit werkzaam die schoolbesturen adviseren op het gebied van personeels-, verzuim-, vervangings-, mobiliteits- en arbobeleid. Afhankelijk van de aard en omvang van de problematiek verwijst een adviseur door naar gespecialiseerde zorgverleners, of verzorgt zelf een (in de regel) kortdurend begeleidingstraject. Schoolbesturen waarderen de dienstverlening van de adviseurs in 2018 met een gemiddeld rapportcijfer van 8,4.

Het accent van de werkzaamheden van de adviseur ligt niet op advisering over individuele 'gevallen'. Echter als de re-integratie van een langdurig zieke – om welke reden dan ook – niet van de grond komt of stagneert, kunnen zowel werkgever als werknemer een onafhankelijk advies inwinnen bij de adviseurs (individuele casuïstiek). Hiermee en met eventuele interventies ontstaan vaak nieuwe perspectieven in complexe en moeizame verzuimsituaties. Een groot deel van de werknemers keert uiteindelijk terug bij de eigen werkgever. In 2018 zijn 21 intensieve adviestrajecten uitgevoerd door de adviseurs Arbeid & Vitaliteit (waarbij de adviseur ook contact heeft met de betreffende werknemer).

Om het scholenveld voor te bereiden op het eigenrisicodragerschap is er in 2018 bij 31 besturen een integrale nulmeting uitgevoerd en afgerond met een rapportage. Op basis van deze nulmeting (eventueel aangevuld met de rekentool) is advies uitgebracht aan de betreffende schoolbesturen ten aanzien van het eigenrisicodragerschap. Aan besturen is op basis van de nulmeting aanvullende ondersteuning geboden bij het uitvoeren van een actieplan. Bij 12 besturen is een vervolgmeting uitgevoerd en afgerond met een rapportage.

Adviestrajecten in kader van voorbereiden op ERD-schap	Onderzoek en eerste advies	Uitsluitend informatie en advies	Evaluatie onderzoek en tweede advies
Jaar			
2015	58	1	
2016	185	19	7
2017	90	17	6
2018	31		12
Aantal besturen, totaal	364	37	25

Mede als gevolg van deze adviesrol hebben per 1-1-2019 totaal 582 besturen gekozen voor het ERD-schap, waarvan 520 volledig ERD zijn. Zie ook de tabel.

Soort ERD-schap	Aantal besturen
ERD-volledig	520
ERD 14 wachtdagen	22
ERD 42 wachtdagen	13
ERD stoploss 100%	21
ERD stoploss 80%	6
Totaal aantal ERD-besturen	582

Training, workshops & netwerken

In 2018 heeft het Vervangingsfonds 24 trainingen en workshops georganiseerd. Deze kunnen grofweg geclusterd worden rond de volgende thema's:

- mobiliteit, duurzame inzetbaarheid en vitaliteit
- wet- en regelgeving
- werkdruk en stress
- toepassen Management Drives
- Arbo, verzuim- en vervangingsbeleid (incl. trainingen Arbomeester en Preventiemedewerker)

De aanleiding voor het verzorgen van een training of workshop komt in ruim de helft van de gevallen voort uit een van de lopende projecten (Plan V, Voorbereiden op ERD-schap of Gezonde werkdruk).

Een aantal adviseurs ondersteunt al jaren verschillende netwerken, verspreid over het land, voor directeurs en P&O-ers in het primair onderwijs. In 2018 hebben 7 van deze netwerken gebruik gemaakt van diensten van adviseurs. In totaal zijn deze netwerken 11 keer bijeen geweest. De bijeenkomsten worden goed bezocht en zijn veelal zelfsturend. De adviseurs faciliteren de bijeenkomsten daar waar nodig.

Arbo-instrumentarium

Arbocatalogus

De Arbocatalogus PO is ontwikkeld om aan de algemene eisen uit de wet inzake arbeidsomstandigheden te voldoen. De catalogus 'vertaalt' in praktische oplossingen hoe een schoolbestuur aan zijn verplichtingen kan voldoen om zorg te dragen voor een veilige en gezonde werkomgeving van de medewerkers op de scholen. De Arbocatalogus sluit aan op de Arbomeester. Hierdoor zijn oplossingen uit de Arbocatalogus direct gekoppeld aan gesignaleerde risico's uit de Arbomeester. Het Vervangingsfonds beheert en onderhoudt de Arbocatalogus in opdracht van de sociale partners (Redactieraad) en voert het secretariaat van de catalogus. Het aantal gebruikers van de catalogus lag in 2018 op totaal ruim 52.174 unieke bezoekers (gemiddeld 143 per dag; werkdagen gemiddeld 162 en weekenddagen gemiddeld 95 per dag). Ten opzichte van 2017 (63.095 unieke bezoekers) is dit een daling van 17%.

In 2018 is een traject gestart om behoeften van de klant/gebruiker te onderzoeken en uitkomsten te benutten om de website te verbeteren.

Twee succesvolle congressen zijn georganiseerd. De congressen waren gericht op preventiemedewerkers, bestuurders, directeuren, arbocoördinatoren en andere medewerkers uit het primair onderwijs met taken op het gebied van arbo en preventie. Het eerste congres op 24 januari onder de titel 'Arbo! Zó regel je dat op school' richtte zich op vertaling van arboregels naar de praktijk. Het tweede congres 'Arbo, duurzame inzetbaarheid in het PO' werd gehouden op 14 november.

ArboMeester (RI&E)

De Arbomeester is een door het steunpunt risico-inventarisatie & evaluatie (RI&E) erkend branche instrument voor het PO om een RI&E uit te voeren. Het ondersteunt bestuursleden, schoolleiders en medewerkers met taken op het gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn van personeel en leerlingen. Het instrument helpt arbeidsrisico's te signaleren en legt – ook via de koppeling met de informatie in de Arbocatalogus – de basis voor een gezonde werkomgeving in het PO. De adviseurs stellen in alle (eerste) contacten het onderwerp RI&E en gebruik van de Arbomeester aan de orde om het aanvragen van een account c.q. het aanmaken van een RI&E te stimuleren. Het aantal besturen met een account op Arbomeester stijgt gestaag. Dit geldt ook voor het aantal schoolbesturen dat via de Arbomeester een RI&E uitvoert. Eind 2018 heeft 87% van de schoolbesturen een account op Arbomeester en heeft 47% van alle besturen minimaal één school met een afgeronde RI&E.

Welzijnscheck

In het PO speelt welzijn van personeel een essentiële rol. Vanuit dit kader is de Welzijnscheck Onderwijspersoneel ontwikkeld. Met deze welzijnscheck kunnen scholen welzijnsrisico's tijdig signaleren en hierop acteren, waardoor verzuim van personeel wordt voorkomen. Met de (gratis) welzijnscheck krijgt een medewerker in het PO zicht in zijn/haar eigen welzijnssituatie. Gegevens van alle personeelsleden bij elkaar tonen de welzijnssituatie op een school. In 2018 is de welzijnscheck geactualiseerd en tevens is de (groeps)rapportage module grondig herzien. Tijdens deze onderhoudsfase is de welzijnscheck niet gepromoot. In januari 2019 zal de vernieuwde welzijnscheck weer aan het veld worden aangeboden.

Werkdrukscan

De Werkdrukscan is een instrument dat adviseurs kunnen inzetten om de werkdruk op een school te 'meten'. Een schoolbestuur kan deze scan ook zelf uitvoeren. Het instrument brengt de oorzaken van een verhoogde werkdrukbeleving op school in kaart. Er wordt daarbij gebruik gemaakt van de zeven domeinen zoals geformuleerd door TNO: Leerlingen, Taak, Collega's, Persoonlijkheid, Leidinggevende, Organisatie en Privé-situatie. Op basis hiervan kunnen school(bestuur) en werknemer gerichte maatregelen nemen om de werkdruk aan te pakken. Het instrument is ingezet binnen het project 'Gezonde werkdruk?! Daar word je beter van'. Daarnaast is de werkdrukscan in 2018 bij 39 schoolbesturen als 'los instrument' ingezet.

Projecten & subsidies

Plan V

In 2015 is het project "Reductie ziekteverzuim schoolbesturen 2015-2018" gestart. Dit project heeft de naam Plan V meegekregen. In Plan V worden schoolbesturen met een langdurig hoog verzuim een intensief begeleidingstraject aangeboden. 64 schoolbesturen hebben meegedaan aan het project. Voor ieder deelnemend schoolbestuur is een plan van aanpak opgesteld en is een nulmeting uitgevoerd. Medio 2017 heeft een tussenevaluatie van het project plaatsgevonden. Deze evaluatie laat een gemiddelde daling van 1,85% van het verzuim zien. Dit vertegenwoordigt meer dan 100 Fte die niet vervangen hoeft te worden. Het project is medio 2018 afgerond. Bij een meerderheid van de schoolbesturen heeft de verzuimdaling gedurende de looptijd van het project stand gehouden. Het project wordt afgesloten met een externe evaluatie. De evaluatie is in augustus 2018 gestart en is eind 2018 afgerond.

De resultaten van de evaluatie laten zien dat:

- Plan V heeft bij bestuurders, directeuren en HR-medewerkers geleid tot duidelijke gedragsveranderingen, die zonder de begeleiding van de adviseurs niet tot stand waren gekomen. Zij zijn zich bewust geworden van de problematiek, zijn zich pro-actiever (beleidsmatig) in gaan zetten, hebben ondervonden dat verzuim te beïnvloeden is en hebben resultaten geboekt.
- De centrale rol ligt bij de directeur, die zich heeft ontwikkeld door opleiding, coaching, training en sparring.
- Medewerkers hebben een andere benadering gemerkt en zijn daardoor weer aan het werk gegaan of naar ander werk begeleid.
- Plan V heeft een positief effect op de organisatie. Er is sprake van een cultuurverandering en meer bewustwording. Competenties zijn ontwikkeld. In de uitvoering staat aanscherping van het casemanagement centraal.
- De gemiddelde daling van het ziekteverzuim is 1,85%.
- Borging behoeft nog aandacht en bij verschillende besturen is sprake van het huis op orde.
- Ook het langdurig verzuim is terug gebracht door verschillende redenen variërend van meer begeleiding, betere gespreksvoering en verbetering van de relatie met de Arbodienst o.a. door inzage in het contract met die dienst.
- De aanpak bij ziekmeldingen is verbeterd waardoor dit ook een positief effect heeft op preventie van verzuim.
- De aanpak en de uitvoering dragen positief bij. Er is sprake van overzichtelijke stappen en deelprojecten die behapbaar zijn en waarbij resultaat snel zichtbaar wordt.
- Plan V is vooral gericht op curatief beleid. De doorontwikkeling naar preventief beleid kan een volgende stap zijn.
- De verwachtingen zijn belangrijk om te managen. Als de verwachtingen te veel uiteen lopen leidt dit tot teleurstellingen.
- De aanloop naar het plan van aanpak was te lang en te formeel. Dit kan korter.
- De adviseurs hebben veel effort gestopt in het in beweging krijgen van bestuurders en scholen. Soms te veel en tegen beter weten in.
- De gebruikte instrumenten over het algemeen goed en effectief gebleken. Instrumenten die minder uit de verf zijn gekomen zijn er ook. Dit is een belangrijke constatering voor het vervolg van Plan V.
- De deelnemers zijn positief over de adviseurs. De rolvastheid van adviseurs is een aandachtspunt voor de effectiviteit van de leercurve van bestuurders en directeuren.
- Ook ten aanzien van de rol van de scholen is geëvalueerd. Deze lessen worden in het vervolg van het plan meegenomen. Samenvattend kan gesteld worden

dat het succes bepaald wordt door de scholen zelf. “het moet van de scholen zelf komen” is een veelgehoord credo.

- Enthousiasme, verhouding tussen bestuurder en directeuren, (achterstallig) onderhoud op personeelsgebied, aanwezigheid van meer strategisch beleid, het strategisch vermogen van directeuren, duidelijke en goede arbeidsverhoudingen en een interne change-agent zijn belangrijke factoren voor de mate van succes.

Vervolg op Plan V

Vanaf medio 2018 wordt een nieuwe lichter schoolbesturen met een langdurig hoog verzuim (>6%) proactief benaderd voor een intensief begeleidingstraject. Hierbij wordt rekening gehouden met de al opgedane praktische ervaringen en lessen uit de afgeronde tussenevaluatie en de eindevaluatie. Factoren die bepalend kunnen zijn voor een succesvolle uitvoering van het vervolg op Plan V worden in deze aanpak meegenomen.

De effecten uit de evaluatie die meegenomen worden, zijn:

- Aan de voorkant vindt een analyse plaats waardoor een betere inschatting gemaakt wordt over de moeilijkheidsgraad om tot uitvoering van Plan V te komen
- De aanpak wordt daarmee gedifferentieerd naar meer of minder arbeidsintensief
- De motivatie van scholen en bestuurders krijgt een plek in de intake
- Tussentijds worden go-no go momenten ingebouwd
- De competentieontwikkeling van directeuren wordt geïntensiveerd
- Dialoog met medewerkers wordt gestimuleerd
- Werkgroepen die uitvoeren en/of begeleiden zijn een must
- Meer maatwerk in de aanpak

Gezonde werkdruk?! Daar word je beter van

In het primair onderwijs wordt een hoge werkdruk ervaren. Werkdruk kan, samen met andere factoren, leiden tot een verhoogd ziekteverzuim. Het project ‘Gezonde werkdruk?! Daar word je beter van’ wil een antwoord geven op de vraag ‘hoe om te gaan met werkdruk?’ Instrumenten worden ingezet die een positieve bijdrage leveren aan het verlagen van de werkdruk. Centraal in de aanpak staat het coping gedrag en de beïnvloedingsmogelijkheden van schoolleiders. Een eerste pilot is in 2017 afgerond.

Het project heeft in 2018 een vervolg gekregen.

Het vervolg bestaat uit twee routes:

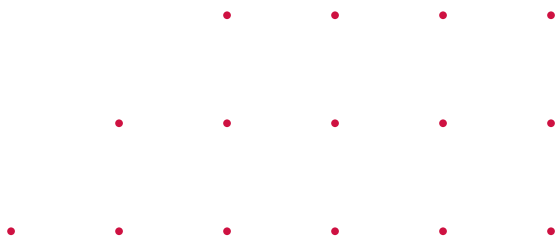
- 1.** Verdieping van de pilot bij deelnemende scholen van de eerste pilot
Het doel van dit project is om de al ingezette instrumenten door te ontwikkelen en daarbij te onderzoeken wat deze bijdragen aan de verlaging van de werkdruk. De looptijd van het project is anderhalf jaar: van april 2018 tot einde schooljaar 2018/2019. Het aantal scholen dat meedoet aan de verdieping is 11.
- 2.** Project bij een nieuwe groep scholen
Met de ervaringen uit de pilot wordt een groep nieuwe scholen ondersteund bij hun aanpak van werkdruk. De looptijd van dit project is 2 jaar. De start zal plaatsvinden aan het eind van schooljaar 2017/2018 en zal worden afgerond aan het einde van het schooljaar 2019/2020.

Bevlogenheid

Sinds september 2015 heeft het Vervangingsfonds een strategische samenwerking met de Erasmus Universiteit Rotterdam. De samenwerking heeft als doel structureel inzicht en kennis te creëren hoe onderwijsprofessionals duurzaam en met passie en energie voor de klas het verschil kunnen (blijven) maken. Daarbij spelen praktische en direct toepasbare tools een belangrijke rol. Vanuit het onderzoek dat de Erasmus Universiteit in samenwerking met schoolbesturen en Vervangingsfonds uitvoert, wordt gericht aandacht besteed aan het vergroten van bevlogenheid en het voorkomen van uitval en verzuim onder onderwijsprofessionals. In 2016 is een grote studie uitgevoerd onder 283 leerkrachten en 2.504 leerlingen. In deze studie is gekeken in welke mate de bevlogenheid van leerkrachten van invloed is op de resultaten en de motivatie van leerlingen, ook is gekeken in welke mate de betekenis van werk hierin een rol speelt. De inzichten uit dit onderzoek hebben een plek gekregen binnen het interventieprogramma dat binnen een tweetal schoolbesturen als pilot is uitgevoerd (BOOR en Archipel). Analyse op de data vindt plaats en zal naar verwachting in 2019 tot meerdere publicaties leiden.

Subsidie Lerend Werken

In september 2016 is de subsidieregeling Lerend Werken van start gegaan. Focus van de regeling is coaching on the job van schoolleiders bij de aanpak van verzuim. Naast een individueel coaching on the job traject, bestaat de mogelijkheid voor deelnemende schoolleiders om te participeren in een lerend netwerk. De subsidie vergoedt 80% van de kosten van individuele coaching on the job, met een maximum van € 2.500,- per schoolleider. De subsidieregeling loopt tot augustus 2019. Met de inzet van de subsidieregeling 'Lerend werken,

coaching on the job' wordt een bijdrage geleverd aan het versterken van de kwaliteit van schoolleiders. De regeling bestaat uit een coaching on the job traject voor schoolleiders op basis van hun individuele leervraag op het gebied van verzuimaanpak. De schoolleider kan zelf een coach selecteren. In 2018 zijn 94 subsidieverzoeken toegekend. In totaal zijn er sinds de start van de regeling 155 aanvragen goedgekeurd.

Interne beheersing

Algemeen

Begin 2019 zijn nieuwe werkafspraken (kenmerk: 1419690) tussen de Stichting Vervangingsfonds en het Ministerie van OCW afgesloten. Deze werkafspraken zijn ook van toepassing verklaard op het jaarverslag en de jaarrekening 2018. De hierin opgenomen bepalingen benoemen een aantal rapportage items die het Vervangingsfonds aan het Ministerie van OCW dient te rapporteren, zodat het ministerie haar toezichthoudende rol kan vervullen. De beheersovereenkomst (inclusief bijlagen) wordt niet meer verlengd en is met terugwerkende kracht per 1 januari 2019 vervallen.

Op de controle door de accountant is het Accountantscontroleprotocol Vervangingsfonds en de richtlijnen voor de jaarverslaggeving van toepassing. Het voorliggende jaarverslag is in overeenstemming met deze voorschriften opgesteld.

Het organogram van het Vervangingsfonds is opgenomen in het verslag van de jaarrekening op pagina 70.

Gegevensbeveiliging

Binnen de Rijksoverheid is informatiebeveiliging al een aantal jaren een speerpunt. Overheidsorganisaties hebben afgesproken om één normenkader te hanteren voor informatieveiligheid: het normenkader van de Baseline Informatiebeveiliging Rijk (BIR). Elk zelfstandig bestuursorgaan dient dit normenkader te vertalen naar zijn eigen situatie, afhankelijk van gesignaleerde risico's, de grootte van de organisatie en zijn (primaire) processen.

De verscherpte wet- en regelgeving, waaronder de aangescherpte Wet Meldplicht Datalekken, en het steeds groter wordende belang van informatiebeveiliging, vormde in 2015 de directe aanleiding om te bezien of het Vervangingsfonds zijn beveiligingsbeleid dient te herijken en te bepalen in welke mate het Vervangingsfonds aan de eisen van privacywetgeving en informatiebeveiliging

voldoet én welke beveiligingsrisico's in de loop van de tijd zijn ontstaan. Op basis van een nulmeting en een daarop gebaseerde risicoanalyse zijn begin 2016 eerst diverse quick wins opgelost. Vervolgens heeft het Vervangingsfonds een verbetertraject ingezet en vormgegeven in een programma met de titel 'Privacy & Security'. Dit programma bestond uit multidisciplinaire teams onder leiding van een programma-manager. Het hoofddoel van dit programma was als volgt geformuleerd:

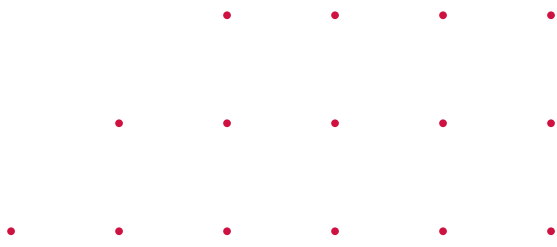
“het inrichten van nieuwe en het verbeteren van de bestaande beveiligingsmaatregelen, gericht op risicobeheersing en beperken van gevolgschade. En daarmee voldoen aan de actuele wet- en regelgeving op het gebied van privacy en informatiebeveiliging.”

Wetgeving die hierbij werd bedoeld betreft de Wet bescherming persoonsgegevens, zijn opvolger de Algemene Verordening Gegevensbescherming, maar ook de Wet Openbaarheid van Bestuur en de Archiefwet. Ook op grond van artikel 41 van de Kaderwet ZBO's dient het Vervangingsfonds technische en organisatorische maatregelen te treffen ter beveiliging van gegevens.

Het programma Privacy & Security is opgedeeld in drie deelprojecten:

- a** Opstellen en implementatie van algemeen informatiebeveiligingsbeleid
- b** Implementeren van technische en organisatorische maatregelen op het gebied van informatiebeveiliging, meer concreet implementatie van de BIR-normen 2012
- c** Vormgeven en uitvoeren van een bewustwordingsprogramma voor in- en externe medewerkers

De deelprojecten A is inmiddels geheel afgerond. Van belang is te melden dat hierbij is geanticipeerd op de Algemene Verordening Gegevensbescherming, die sinds 25 mei 2018 van toepassing is. De processen waarbij persoonsgegevens worden verwerkt zijn nauwkeurig in kaart gebracht en waar nodig zijn verbeteringen aangebracht in de wijze waarop deze gegevens bewerkt, opgeslagen of verzonden worden. Ook is de informatievoorziening richting betrokkenen verbeterd over het gebruik van persoonsgegevens en zijn er afspraken met leveranciers gemaakt op dit gebied. Verder zijn processen en regelingen opgesteld of herzien volgens de eisen die de privacywetgeving aan het Vervangingsfonds stelt. Deze regels en de wijze waarop deze worden geborgd in de organisatie is verwoord in Informatiebeveiligings- en Privacy beleid van het Vervangingsfonds/Participatiefonds.

Deelproject C is begin 2017 ook volgens planning afgerond. Alle medewerkers hebben een training op het gebied van informatiebeveiliging en privacybescherming gevolgd en instructies ontvangen op het gebied van beveiliging van vertrouwelijke informatie en persoonsgegevens, om zo de informatie over en privacy van (ex-)werknemers van klanten nog beter te waarborgen. Dergelijke activiteiten om de bewustwording van de medewerkers van het Vervangingsfonds te vergroten zijn niet eenmalig, maar worden met enige regelmaat uitgevoerd, zo ook in 2018.

Deelproject B is na een 1-meting in de zomer van 2018 inmiddels opgegaan in een nieuw project, BIT genaamd, hetgeen een afkorting is van BIR Implementatie en Transitie. Dit nieuwe project beoogt niet alleen de restpunten uit deelproject B alsnog te implementeren (BIR-normen 2012), maar heeft ook tot doel de nieuwe BIR-normen 2017 te implementeren. Bij bedoelde BIR-normen kan worden gedacht aan maatregelen in het kader van het beheer van communicatie- en bedieningsprocessen, toegangsbeveiliging en onderhoud van informatiesystemen.

De borging van het Privacy & Security-beleid krijgt vorm in de Planning & Control-cyclus. Verdere verbeteringen worden niet alleen bereikt middels het project BIT maar ook door uitvoering van reguliere lijnwerkzaamheden en het Privacy & Security-Jaarplan 2018-2019

Risicomanagement

In het kader van risicomanagement is het Vervangingsfonds mede afhankelijk van externe factoren, waarbij met name verzuimontwikkelingen (operationele risico's) en politiek-bestuurlijke ontwikkelingen (strategische risico's) een voorname rol spelen en gevolgd moeten worden.

Met betrekking tot verzuimontwikkelingen maakt het Vervangingsfonds gebruik van een ramingsmodel om diverse marktscenario's te kunnen doorrekenen. In het verslagjaar is een nadere optimalisatie van het ramingsmodel doorgevoerd. In dit model zijn diverse historische data opgenomen waarmee bepaalde trends kunnen worden onderscheiden. Op basis van deze trends kunnen scenario's ontwikkeld worden. Door deze data jaarlijks bij te werken worden de diverse scenario's steeds beter voorspellend. Hiermee maakt het Vervangingsfonds de operationele risico's zo veel als mogelijk beheersbaar.

De politiek-bestuurlijke risico's maakt het Vervangingsfonds beheersbaar door nauw overleg te voeren met de diverse stakeholders, zoals het Ministerie van OCW, de sociale partners en het scholenveld. De strategische risico's

zijn voornamelijk afhankelijk van de wet en regelgeving. Hier heeft het Vervangingsfonds slechts beperkt invloed op.

Naast externe factoren zijn er diverse interne factoren van invloed. In het verslagjaar is de organisatie brede risico-inventarisatie verder uitgewerkt met beheersmaatregelen. Per kwartaal worden de risico's geüpdatet en gemonitord. Per kwartaal wordt hierover gerapporteerd aan management, auditcommissie en bestuur.

De financiële instrumenten zijn verwerkt tegen reële waarde op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaat. De inzet van financiële instrumenten gebeurt in geen geval voor speculatieve doeleinden. Het Vervangingsfonds kent geen afgeleide financiële instrumenten (derivaten), geen financiële instrumenten voor handelsdoeleinden en geen externe financiering.

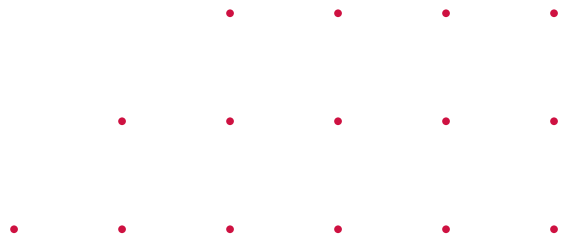
Procesmanagement

In 2018 zijn processen op gebied van inkoop, Privacy & Security, HRM, ICT en secretariaat uitgewerkt, beschreven en geïmplementeerd. Daarnaast heeft procesmanagement deelgenomen aan diverse sprints, in eerste instantie in het kader van het project Verrekenen, in het laatste deel van 2018 in de sprints die rondom de modernisering en intensivering zijn gestart. Procesmanagement verzorgt in dit kader de beschrijving en vastlegging in het procesmodel van de nieuw in te richten processen in het kader van de Modernisering.

Personeel

Bij het Vervangingsfonds waren per 31 december 2018 41 medewerkers (38,7 fte) werkzaam, waarvan 59% vrouw. Deze medewerkers verrichten ook werkzaamheden voor het Participatiefonds. De kosten hiervoor worden door het Vervangingsfonds aan het Participatiefonds toegewezen volgens een vooraf vastgestelde verdeelsleutel. Naast de medewerkers van het Vervangingsfonds maakt het Vervangingsfonds gebruik van een uitvoeringsorganisatie Vervangingsfonds (UVF) welke is ondergebracht bij APG Service Partners (ASP), een onderdeel van de APG Groep.

Gezien de omvang van de personele bezetting binnen het Vervangingsfonds is er geen geformaliseerde gedragscode.

Milieu

Het Vervangingsfonds heeft geen specifieke milieurisico's, welke een specifiek milieubeleid vereisen. Derhalve heeft het Vervangingsfonds geen milieubeleid opgesteld.

Onderzoek en Ontwikkeling

Het Vervangingsfonds voert geen activiteiten uit die vallen onder onderzoek en ontwikkeling.

Maatschappelijk ondernemen

Het Vervangingsfonds is in 2018 partner geworden van MVO Nederland. Hiermee heeft het Vervangingsfonds de eerste stap gezet in het kader van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het partnerschap neemt mee dat de mate van maatschappelijk verantwoord ondernemen kan worden gemeten en vergroot. Het nieuwe kantoor van de fondsen is al zo duurzaam mogelijk ingericht.

Het bestuur en bestuurlijke commissies

Het Vervangingsfonds is een stichting die wordt bestuurd door een bestuur dat bestaat uit leden die zijn voorgedragen door werknemers- en werkgeversorganisaties.

Het bestuur

Het bestuur heeft de wettelijke taak om het beleid van de stichting vast te stellen en één of meerdere reglementen vast te stellen met betrekking tot de administratieve voorwaarden, welke bij algemeen verbindend voorschrift verplichtingen van administratieve aard aan de aangeslotenen in het kader van de wettelijke taakuitoefening van de stichting worden opgelegd.

Op 31 december 2018 was het bestuur als volgt samengesteld:

voorzitter:

G.H. Faber

leden:

E.P.M. van Dorp

G.P.M. van Haren

E. Stolk

J. Veenstra

H.F.J. Hoedemakers

H.G. Olfers

W. Prins

Gedurende de verslagperiode is de samenstelling van het bestuur gewijzigd, de heer W. Prins heeft op 13 september 2018 zitting genomen in het bestuur, op voordracht van CNV Connecties. De heer mr. P.H. Holthuis is per 1 januari 2018 opgevolgd door mevrouw G.H. Faber.

Het fonds vermeldt dat het bestuur, de vrouwelijke voorzitter meegerekend, bestaat uit vijf heren en drie dames.

De auditcommissie

De taak van deze commissie is het informeren en adviseren van het algemeen bestuur en de directie over de volgende onderwerpen:

- 1** De werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen, waaronder het toezicht op de naleving van relevante wet- en regelgeving;
- 2** De financiële informatieverstopping door Vervangingsfonds/Participatiefonds: toepassing en beoordeling van effecten van nieuwe regels, inzicht in de behandeling van schattingsposten in de jaarrekening, prognoses, werk van de externe accountant ter zake;
- 3** Voorstellen aan het algemeen bestuur tot het vaststellen van de jaarrekening;
- 4** Voorstellen aan het algemeen bestuur tot het vaststellen van de begroting;
- 5** Adviseren van algemeen bestuur en directie aangaande de door de accountant uitgebrachte:
 - a** managementletter naar aanleiding van de interim controle
 - b** accountantsverslag naar aanleiding van de jaarrekening
 - c** rapport van bevindingen inzake de rechtmatigheid
 - d** andere tussentijdse financiële rapportages;
- 6** Aanspreekpunt van de directie op financieel gebied;
- 7** Eerste bestuurlijke aanspreekpunt voor de accountant en de directie bij:
 - a** financiële ontwikkelingen welke direct gevolg hebben voor (het functioneren van) de organisatie
 - b** onderwerpen waarvan de directie, de accountant of de commissie van mening is dat deze van dusdanige aard zijn dat deze (voorbereid door de commissie) ingebracht dienen te worden in het algemeen bestuur.

Op 31 december 2018 was de samenstelling van de auditcommissie als volgt:

voorzitter:

G.H. Faber

leden vanuit het bestuur:

G.P.M. van Haren

H.F.J. Hoedemakers

leden van buiten het bestuur:

P.A. Taapke RA

A. Stapper MBA

Gedurende de verslagperiode is de samenstelling van de auditcommissie gewijzigd: de heer W.P.A.J.A. de Jong heeft op 16 november 2017 afscheid genomen van de auditcommissie. Deze vacature is met ingang van 28 mei 2018 ingevuld door de heer H.F.J. Hoedemakers. De heer mr. P.H. Holthuis is per 1 januari 2018 opgevolgd door mevrouw G.H. Faber.

De auditcommissie is in het verslagjaar vijf keer in vergadering bijeengekomen. Tijdens deze bijeenkomsten heeft de auditcommissie adviezen opgesteld aan het bestuur van het Vervangingsfonds over onder andere de volgende onderwerpen:

- Jaarverslag 2017
- Managementletter 2017
- Begroting 2019 inclusief premiestelling
- Rechtmatigheid
- Aanpassing normbekostiging poolmedewerkers
- Financiering/plannen intensivering BGZ

De commissie bezwaarschriften

Het bestuur van het Vervangingsfonds heeft een commissie ingesteld die namens het bestuur de ingediende bezwaarschriften behandelt. De commissie bestaat uit een viertal leden. Op 31 december 2018 was de bezwaarschriftencommissie als volgt samengesteld:

voorzitter:
G.H. Faber

leden:
H.G. Olfers
mr. H.K. Evers
mr. drs. L. van Noort
A.J.F. Duif

De heer mr. P.H. Holthuis is per 1 januari 2018 opgevolgd door mevrouw G.H. Faber. De bezwaarschriftencommissie Vervangingsfonds is twaalf keer in vergadering bijeengekomen.

Bezwaar en beroep

Het Vervangingsfonds valt als bestuursorgaan onder de werking van de Algemene Wet Bestuursrecht (AWB). Tegen besluiten van het Vervangingsfonds staat bezwaar en beroep open conform de hoofdstukken 6, 7 en 8 van de AWB.

De mogelijkheden

Als een schoolbestuur het niet eens is met een beslissing van het Vervangingsfonds dan is het mogelijk om binnen zes weken na dagtekening van deze beslissing bezwaar aan te tekenen bij het bestuur. Het gaat daarbij vooral om beslissingen over de uitvoering van het reglement Vervangingsfonds. Het schoolbestuur kan vervolgens, indien het dat wenst, het bezwaarschrift tijdens een hoorzitting mondeling toelichten. Binnen zes weken na ontvangst van het bezwaarschrift neemt het bestuur een beslissing.

De beslissing kan een volledige of gedeeltelijke toekenning dan wel een afwijzing van het gevraagde inhouden. Is het schoolbestuur het met deze uitspraak niet eens, dan kan het binnen een termijn van zes weken beroep instellen bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

De cluster juridische zaken van het bestuursbureau van het Vervangingsfonds is verantwoordelijk voor onder meer de behandeling van bezwaarschriften die schoolbesturen hebben ingediend tegen primaire besluiten van het fonds.

In 2018 heeft het Vervangingsfonds 46 bezwaarschriften ontvangen (2017: 96). In 11 van deze bezwaarschriften is het schoolbestuur alsnog in het gelijk gesteld. Er zijn nog 30 bezwaarschriften in behandeling.

In 2018 heeft de Rechtbank Rotterdam één schoolbestuur in het gelijk gesteld. De Raad van State heeft naar aanleiding van een viertal ingediende herzieningsverzoeken telkens het Vervangingsfonds in het gelijk gesteld. Bij de Afdeling Bestuursrecht van de Rechtbank en bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State zijn geen beroepschriften meer in behandeling.

Intern klachtrecht

Iedereen heeft het recht om bij het Vervangingsfonds een klacht in te dienen als hij of zij ontevreden is over de manier waarop hij of zij door het fonds wordt behandeld. Het klachtenreglement schrijft onder meer registratie en jaarlijkse publicatie voor van schriftelijk ingediende klachten. Gedurende het verslagjaar hebben zich dergelijke klachten niet voorgedaan.

De adviesraad

De doelstelling van deze raad is om door adviezen te geven een bijdrage te leveren aan de kwaliteitsverhoging van de producten en de diensten van het Vervangingsfonds en het Participatiefonds. Hierbij is een tweetal functies te onderscheiden:

- klankbord: algemene feedback m.b.t. producten en diensten voor het onderwijsveld;
- denktank: het leveren van input voor mogelijke verdere kwaliteitsverhoging.

De adviesraad verricht zijn werkzaamheden in het belang van het schoolbestuur, de directie, het onderwijzend personeel, de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad en het onderwijs ondersteunend personeel in de sector PO. De adviesraad houdt zich niet bezig met individuele klachtenbehandeling.

De adviesraad heeft tot taak de directie te adviseren over de ontwikkeling en implementatie van producten en diensten van het Vervangingsfonds en het Participatiefonds, namelijk:

- de algemene werkwijze ten aanzien van scholen en schoolpersoneel;
- de wijze van communicatie ten aanzien van de doelgroepen;
- de inhoud en vormgeving van producten en diensten;
- de resultaten van activiteiten in het onderwijsveld;
- de wijziging van de reglementen van het Vervangingsfonds en het Participatiefonds;
- de modernisering van het Vervangingsfonds;
- de rapportages van de uitvoeringsorganisaties;
- de activiteitenplannen van de regio-adviseurs en re-integratiedeskundigen.

In 2018 is de adviesraad niet bijeen geweest. De adviesraad wordt waar mogelijk tussentijds geïnformeerd over de lopende ontwikkelingen betreffende zowel het Vervangingsfonds als het Participatiefonds.

Financieel

In het verslagjaar heeft de financiële positie van het Vervangingsfonds zich ontwikkeld volgens verwachting. De groei van het aantal schoolbesturen dat kiest voor het eigenrisicodragerschap zorgt ervoor dat zowel de premieopbrengsten als de vervangingskosten lager zijn dan in voorgaande jaren.

Kerncijfers	Ultimo 2018	Ultimo 2017
Schoolbesturen (incl. samenwerkingsverbanden)	1.066	1.075
Onderwijsinstellingen	6.347	6.726
Schoolbesturen ERD	521	462
Premiepercentage regulier	5,70%	5,00%
Premiepercentage ERD	0,07%	0,07%
Premiepercentage BGZ	0,15%	0,15%
(alle bedragen x € 1.000)		
Premieopbrengsten regulier	81.530	83.563
Premieopbrengsten ERD	6.140	3.337
Premie differentiatie	-1.650	4.595
Premie BGZ	7.689	7.367
Overige baten	2.730	2.825
Vervangingskosten	84.271	100.919
Overige lasten	13.526	14.043
Resultaat	-1.358	-13.275
Stand reserves	22.549	23.907

Eigen Vermogen

Voor 2018 zijn nieuwe werkafspraken (kenmerk: 1419690) gemaakt met het Ministerie van OCW. Met betrekking tot het eigen vermogen is de volgende tekst opgenomen: *“Het Vervangingsfonds vormt een algemene reserve, waaraan alle overschotten en tekorten worden toegevoegd dan wel onttrokken voor zover deze voortkomen uit de uitvoering van de wettelijke taak. De algemene reserve bedraagt minimaal € 12 en maximaal € 18 mln.”* Per ultimo 2018 bedraagt het eigen vermogen € 22,5 mln. en is opgebouwd uit € 11,8 mln. algemene reserve en € 10,7 mln. bestemmingsreserve VF activiteiten (specifiek voor activiteiten uit hoofde van bedrijfsgezondheidszorg).

Liquiditeit

De liquiditeit van het Vervangingsfonds is in 2018 toegenomen voornamelijk als gevolg van een lagere terugvordering op pooldeclaraties en premiedifferentiatie. Per balansdatum bedraagt het saldo liquide middelen € 25,4 mln. (2017: € 13,1 mln.).

Kasstromen

Analyse van de kasstroom volgens de indirecte methode geeft de volgende verkorte opstelling:

(alle bedragen x € 1.000)	2018
Resultaat exclusief ontvangen interest	-1.358
Mutatie kortlopende vorderingen	15.149
Mutatie kortlopende schulden	-1.423
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-135
Ontvangen rente	-
Netto kasstroom	12.233

Een nadere toelichting op de individuele posten is te vinden in de toelichting bij de balans in de jaarrekening.

Realisatie versus begroting

(alle bedragen x € 1.000)	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil
Baten			
Premieopbrengsten	86.021	83.728	2.293
Premie BGZ	7.689	7.572	117
Subsidies ministeries	2.730	2.730	0
Rentebaten	0	0	0
Overige baten	0	0	0
Totaal baten	96.440	94.030	2.410
Lasten			
Vervangingskosten	84.271	76.261	8.010
Kosten Flankerend Beleid	5.708	7.572	-1.864
Kosten bedrijfsvoering (excl. Overige lasten)	7.595	8.111	-516
Overige lasten	220	1.625	-1.405
Rentelasten en soortgelijke kosten	4	8	-4
Totaal lasten	97.798	93.577	4.221
Resultaat	-1.358	453	-1.811

De realisatie per ultimo 2018 wordt afgezet tegen de begroting 2018, welke is goedgekeurd door het Ministerie van OCW.

Het verschil tussen realisatie en begroting bedraagt - € 1,8 mln.

De premieopbrengsten zijn hoger doordat er meer FTE's werkzaam zijn, waardoor de grondslag voor de premieberekening is gestegen. De vervangingskosten zijn hoger, grotendeels door nabetalingen over voorgaande jaren.

De afspraak is dat de ondersteuning in het kader van de bedrijfsgezondheidszorg (BGZ) financieel neutraal wordt uitgevoerd. In 2018 lagen de kosten lager dan de premieopbrengsten. De niet gebruikte premieopbrengsten zijn opgenomen in de bestemmingsreserve Vf activiteiten en worden vanaf 2018 aangewend voor het

Plan Intensivering BGZ. Voor een nadere toelichting verwijzen wij u graag naar het jaarverslag onder titel “Ondersteuning sector in professionalisering verzuim- en vervangingsbeleid (flankerend beleid bedrijfsgezondheidszorg – BGZ)”.

De lagere kosten bedrijfsvoering worden met name veroorzaakt door lagere kosten voor diverse projecten en lagere controlekosten met betrekking tot de rechtmatigheid door minder vervangingsdeclaraties en een gewijzigde steekproefmethodiek

Financiële en niet financiële prestatie-indicatoren

Doelmatigheid

Een algemeen aanvaarde definitie van doelmatigheid is: ‘de beoogde prestaties realiseren met de inzet van zo min mogelijke financiële, personele en materiële middelen’.

Het beheer en de organisatie van het Vervangingsfonds dienen ook hieraan te voldoen.

Met het oog op de modernisering van het Vervangingsfonds is ervoor gekozen om in de werkafspraken (kenmerk: 1419690) met het Ministerie van OCW prestatie-indicatoren op te nemen die een beeld geven van verschillende doelmatigheidsaspecten. Bij de jaarlijkse evaluatie is te bezien of en hoe de indicatoren eventueel aanpassing(en) en/of aanvulling(en) behoeven. Het streven naar doelmatigheid is in de werkafspraken als vanzelfsprekend uitgangspunt opgenomen.

De volgende prestatie-indicatoren zijn overeen gekomen:

- 1** De kosten voor het bestuursbureau als percentage van de vervangingskosten ten laste van het fonds.
- 2** De kosten voor de uitvoeringstaken als percentage van de vervangingskosten ten laste van het fonds.
- 3** Het aantal aangeleverde declaratieverzoeken en het aantal afgekeurde respectievelijk toegekende declaratieverzoeken.
- 4** De gemiddelde doorlooptijd van bezwaarprocedures.
- 5** Het rechtmatigheidspercentage van de uitbetaalde declaratieverzoeken (over deze indicator wordt separaat gerapporteerd in het assurance-rapport voor 1 juli 2019).

Hierbij gelden de volgende definities:

- Kosten bestuursbureau: de kosten voor bedrijfsvoering minus de kosten voor de uitvoeringstaken ASP.
- Kosten uitvoeringstaken: de kosten die door de uitvoeringsorganisatie ASP worden gemaakt ten behoeve van de wettelijke taak.
- Declaratie vervanging: een unieke vervanging (A vervangt B) binnen het totaal aantal vervangingsdeclaraties dat in een kalenderjaar is ingediend.
- Gemiddelde doorlooptijd: de netto doorlooptijd, hierin worden de periodes waarin het schoolbestuur in de gelegenheid is gesteld om te herstellen van de doorlooptijd afgehaald.

Voor 2018 bedragen de waarden bij deze prestatie-indicatoren:

Indicator	2018	2017
1 kosten bestuursbureau / vervangingskosten	4,00%	4,57%
2 kosten uitvoeringstaken / vervangingskosten	5,28%	3,99%
3a aantal declaratieverzoeken	338.737	447.500
3b aantal toegekende declaratieverzoeken	285.293	412.021
4a gem. doorlooptijd bezwaar reglement Vf (in dagen)	66	41
4b gem. doorlooptijd bezwaar subsidie lerend werken (in dagen)	32	–

- De kosten bestuursbureau zijn gedaald, dit wordt o.a. veroorzaakt door lagere kosten voor automatisering en voor projecten.
- De kosten uitvoeringstaken zijn toegenomen als gevolg van extra investeringen in het systeem 'Mijn Vf'.
- De totale vervangingskosten zijn gedaald als gevolg van minder declaraties omdat het aantal besturen met eigenrisicodragerschap stijgt.
- Het aantal declaratieverzoeken is gedaald omdat het aantal besturen met eigenrisicodragerschap stijgt.
- De toename van de gemiddelde doorlooptijd bezwaar reglement wordt veroorzaakt door enerzijds de toename van het aantal bezwaarschriften en anderzijds door een afname van de inzetbaarheid van de juristen.
- Voor de subsidie lerend werken waren er in 2017 geen bezwaren.

Rechtmatigheid

Rechtmatigheid van ingediende declaraties en geïnde premies is een belangrijk onderdeel bij de uitvoering van de taken door het Vervangingsfonds. De accountant van het Vervangingsfonds dient separaat en onafhankelijk een oordeel af te geven over de rechtmatigheid van de geïnde premies respectievelijk de uitbetaalde vervangingsdeclaraties.

Het systeem 'Mijn Vf' is mede ontwikkeld om de onrechtmatigheid te laten dalen. Het jaar 2016 is het eerste volledige boekjaar dat het systeem 'Mijn Vf' door alle betrokken partijen is gebruikt. Met dit systeem worden zowel de berekeningen van de premieopbrengsten als de hoogte van de uit te betalen vervangingsdeclaraties per bevoegd gezag vastgesteld. Het Vervangingsfonds maakt daarbij gebruik van de door het veld aangeleverde gegevens in combinatie met geautomatiseerde systeemcontroles.

Naar aanleiding van de uitgevoerde controles op de geïnde premies komt de accountant van KPMG in zijn verslag over 2017 tot een goedkeurende controleverklaring.

De toetsing van de rechtmatigheid van de uitbetaalde vervangingsdeclaraties vindt plaats door middel van veldcontroles die per kwartaal worden uitgevoerd. Deze veldcontroles zijn voor het jaar 2017 door het speciaal hiervoor ingerichte controleteam van het accountantsbureau KPMG uitgevoerd. KPMG heeft als eindverantwoordelijke accountant over het boekjaar 2017 haar bevindingen medio 2018 in een verslag gerapporteerd.

De accountant komt ten aanzien van de uitbetaalde vervangingsdeclaraties op basis van de door haar uitgevoerde rechtmatigheidscontroles tot de volgende foutpercentages voor 2017. De foutpercentages zijn opgenomen in onderstaande tabel, waarbij het jaar 2016 ter vergelijking hieraan is toegevoegd

Fouten

Categorie	2017	2016
Regulier	1,27%	2,02%
Poolers	0,16%	0,78%
Totaal	1,43%	2,80%

Ten aanzien van de onzekerheden rondom de vervangingsdeclaraties komt de accountant met de volgende bevindingen.

Onzekerheden

Categorie	2017	2016
Regulier	2,37%	5,93%
Poolers	0,49%	1,76%
Totaal	2,86%	7,69%

Op beide onderdelen is een mooie daling te constateren. Dit sluit aan bij de eerder ingezette daling vanaf 2015 (fouten: 5,89% en onzekerheden 12,23%). In het samenvattend rapport geeft de accountant aan dat de onrechtmatigheid in 2017 weer verder is gedaald en dat dit wordt gezien als een positieve ontwikkeling in een duidelijke neerwaartse trend.

Het percentage onrechtmatigheid voor het kalenderjaar 2017 ligt op 1,43%. Dit is een daling van iets meer dan 50% ten opzichte van kalenderjaar 2016. De ingezette trend qua daling kan worden toegeschreven aan het destijds opgestarte en uitgevoerde programma modernisering Vf, wat onder meer heeft geleid tot de ingebruikname van het systeem 'Mijn Vf' en het aanvullend intern uitgevoerde project 'verlaging onrechtmatigheid Vf'. Ondanks de sterke daling in de afgelopen twee jaar (van 5,89% naar 1,43%) en de verkregen goedkeurende verklaring, is het streven van het bestuur om de onrechtmatigheid rondom de vervangingsdeclaraties nog verder te laten dalen en deze structureel op of rond de 1% te houden.

Verdere ontwikkeling van de onrechtmatigheid in 2018

De ingezette daling van de onrechtmatigheid zet zich vooralsnog ook in 2018 verder voort. Op basis van het 1e en 2e kwartaal 2018 komt de accountant op een voorlopig tussentijds percentage van 0,00% voor de reguliere categorie. Dit is een mooie daling ten opzichte van het jaar 2017 met een eindpercentage van 1,27% (excl. poolers). Voor de categorie poolers is een andere declaratiewijze en wijzigingsmomenten van toepassing. Pas in de loop van het jaar 2019 kan hier een exact percentage worden vastgesteld.

Per 1 januari 2019 is een nieuw en sterk vereenvoudigd reglement van het Vervangingsfonds van kracht geworden. Hier is in 2018 door de ingestelde stuurgroep en taskforce hard aan gewerkt in samenwerking met de uitvoeringsorganisatie en de accountant. Dit nieuwe reglement is in

oktober 2018 door het Bestuur Vf goedgekeurd en vastgesteld. Het nieuwe reglement loopt in de pas met het systeem 'Mijn Vf' waarin al veel (detail) voorwaarden geautomatiseerd worden ondervangen en gecontroleerd. Het separaat administratief vastleggen van allerlei gegevens ter controle van de rechtmatigheid is nu niet meer nodig. Dit heeft gezorgd en zal naar verwachting nog zorgen voor verdere administratieve lastenverlichting.

Kosten bedrijfsvoering

Onder de kosten bedrijfsvoering worden de kosten verantwoord die het Vervangingsfonds maakt ten behoeve van de uitvoering van de wettelijke taak. De kosten kunnen in een aantal posten worden uitgesplitst.

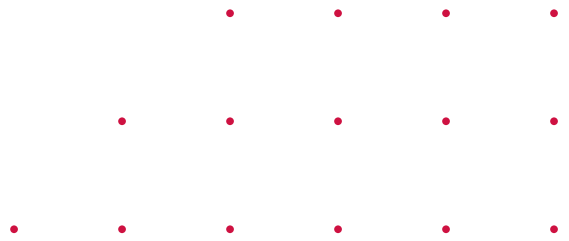
(alle bedragen x € 1.000)	2018	2017
Kosten bestuur	63	60
Personele kosten bestuursbureau en directie	1.586	1.494
Materiële kosten bestuursbureau en directie	1.499	1.443
Uitvoeringskosten	4.447	4.028
Overige lasten	220	1.610
Totaal	7.815	8.635

De kosten bedrijfsvoering zijn overall gedaald met € 0,8 mln.

De personele kosten bestuursbureau en directie betreffen de salarislasten van het Vervangingsfonds. Deze post is verminderd met de doorbelasting aan het Participatiefonds, voor inzet van medewerkers aldaar. De doorbelasting wordt op basis van een vooraf bepaalde verdeelsleutel doorberekend.

De personele kosten zijn toegenomen als gevolg van een toename van de bezetting met 2,1 FTE. Hierbij wordt aangetekend dat 1,0 FTE volledig staat opgesteld voor de Modernisering van het Participatiefonds en ook volledig vanuit het Participatiefonds wordt bekostigd.

De materiële kosten zijn fractioneel toegenomen, door enerzijds hogere projectkosten (o.a. voor data-analyse) en anderzijds lagere automatiseringskosten.

De uitvoeringskosten worden betaald aan de uitvoeringsorganisatie APG Service Partners die verschillende werkzaamheden voor het Vervangingsfonds uitvoert. Zij berekenen en innen premies, controleren en betalen de vervangingsdeclaraties, voeren de volledige administratie en stellen regioadviseurs bedrijfsgezondheidszorg ter beschikking. De uitvoeringskosten zijn hoger, doordat er extra uitgaven hebben plaatsgevonden met betrekking tot aanpassingen van het systeem 'Mijn Vf'. Daartegenover staat dat de contractwaarde is gedaald als gevolg van de overeengekomen jaarlijkse daling van het lumpsumbedrag.

In de overige lasten zijn de controlekosten opgenomen. De controlekosten op de rechtmatigheid zijn substantieel lager dan in voorgaande jaren door een lager aantal vervangingsdeclaraties als gevolg van afname aantal bevoegde gezagen binnen het Vervangingsfonds. Daarnaast is de steekproefmethodiek gewijzigd.

2 Jaarrekening

Balans per 31 december 2018 na resultaatverdeling (alle bedragen x € 1.000)

Activa		2018	2017
Vlottende activa			
Kortlopende vorderingen			
Debiteuren	[1]	4.015	11.013
Vorderingen op gelieerde organisaties	[2]	1.018	473
Overige vorderingen	[3]	19.164	27.725
		24.197	39.211
Liquide middelen	[4]	25.364	13.131
Totaal activa		49.561	52.342
Passiva			
Eigen vermogen			
Algemene reserve	[5]	11.838	15.177
Bestemmingsreserve Vf activiteiten	[5]	10.711	8.730
Bestemmingsreserve Vf uitvoering	[5]	0	0
		22.549	23.907
Kortlopende schulden			
Crediteuren	[6]	1.495	827
Overige schulden	[7]	25.517	27.608
		27.012	28.435
Totaal passiva		49.561	52.342

Staat van baten en lasten over 2018 (alle bedragen x € 1.000)

Lasten		2018	begroting 2018	2017
Taakuitvoering				
Vervangingskosten	[10]	84.271	76.261	100.919
Bedrijfsgezondheidszorg				
Kosten bedrijfsgezondheidszorg	[11]	5.708	7.572	5.403
Bedrijfsvoering				
Kosten bestuur	[12]	63	70	60
Bestuursbureau	[13]	3.085	4.043	2.937
Uitvoering premie-incasso en declaraties	[14]	4.447	3.998	4.028
Overige lasten	[15]	220	1.625	1.610
		7.815	9.736	8.635
Financiële bedrijfsvoering				
Rentelasten	[16]	4	8	4
Totaal lasten		97.798	93.577	114.961

Baten		2018	begroting 2018	2017
Premieopbrengsten	[8]	93.709	91.300	98.862
Subsidies ministeries	[9]	2.731	2.730	2.824
Resultaat		1.358	-453	13.275
Totaal baten		97.798	93.577	114.961

Kasstroomoverzicht over 2018 (alle bedragen x € 1.000)

	2018	2017
Resultaat exclusief ontvangen interest	-1.358	-13.275
Mutatie werkkapitaal:		
Mutatie in debiteuren [1]	6.998	1.090
Mutatie in vorderingen op gelieerde organisaties [2]	-545	371
Mutatie in overige vorderingen [3]	8.561	7.740
Mutatie in crediteuren [6]	668	-1.586
Mutatie in overige schulden [7]	-2.091	-23.294
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	12.233	-28.954
Ontvangen interest	0	0
Kasstroom uit operationele activiteiten	12.233	-28.954
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	0	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	0
Netto kasstroom	12.233	-28.954
Beginstand liquide middelen	13.131	42.085
Eindstand liquide middelen [4]	25.364	13.131

Voor een nadere toelichting op de mutaties in het werkkapitaal wordt verwezen naar de betreffende balansposten.

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2018

Algemeen

Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs ('het Vervangingsfonds') is een zelfstandig bestuursorgaan (ZBO) in de zin van de Kaderwet ZBO. Het Vervangingsfonds is gevestigd aan Boompjes 40, Rotterdam en staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41157213.

Het Vervangingsfonds heeft de volgende doelstellingen:

- Het bieden van waarborgen aan aangeslotenen voor de kosten van vervanging bij afwezigheid van personeel en kosten voortvloeiend uit verplichtingen uit hoofde van de rechtspositie van personeel in het primair onderwijs, voor zover dat gebruik maakt van de regeling voor onvrijwillige taakvermindering krachtens de op het betreffende personeelslid toepasselijke onderwijswetgeving.
- Het invoeren en in stand houden van bedrijfsgezondheidszorg in het onderwijs, alsmede het bevorderen en bewaken van de kwaliteit van die zorg.

Toegepaste grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), de werkafspraken (kenmerk: 1419690) tussen de Stichting Vervangingsfonds en het Ministerie van OCW, de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving RJ 640 en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening bevat financiële informatie van de rechtspersoon en heeft betrekking op het kalenderjaar 2018.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Activa en passiva worden tegen historische kostprijs opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Een actief wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en het actief een kostprijs of een waarde heeft waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Activa die hier niet aan voldoen worden niet in de balans verwerkt, maar worden aangemerkt als niet in de balans opgenomen activa. Een verplichting wordt in de balans verwerkt wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag waartegen de afwikkeling zal plaatsvinden op betrouwbare wijze kan worden vastgesteld. Onder verplichtingen worden mede voorzieningen begrepen. Verplichtingen die hier niet aan voldoen worden niet in de balans opgenomen, maar worden verantwoord als niet in de balans opgenomen verplichtingen.

Een in de balans opgenomen actief of verplichting blijft op de balans opgenomen als een transactie niet leidt tot een belangrijke verandering in de economische realiteit met betrekking tot het actief of de verplichting. Dergelijke transacties geven evenmin aanleiding tot het verantwoorden van resultaten. Bij de beoordeling of er sprake is van een belangrijke verandering in de economische realiteit wordt uitgegaan van de economische voordelen en risico's die zich naar alle waarschijnlijkheid in de praktijk zullen voordoen en niet op basis van voordelen en risico's waarvan redelijkerwijze niet te verwachten is dat zij zich zullen voordoen.

Een actief of verplichting wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de verplichting aan een derde zijn overgedragen. De resultaten van de transactie worden in dat geval direct in de rekening van baten en lasten opgenomen, rekening houdend met eventuele voorzieningen die dienen te worden getroffen in samenhang met de transactie.

Indien de weergave van de economische realiteit ertoe leidt dat het opnemen van activa waarvan de rechtspersoon niet het juridisch eigendom bezit, wordt dit feit vermeld.

Baten worden in de rekening van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een

• • • • • • • • • • • • • •

• • • • • • • • • • • • • •

• • • • • • • • • • • • • •

vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten zijn toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De jaarrekening is opgesteld in Euro, de functionele valuta van het Vervangingsfonds en afgerond op duizendtallen tenzij anders vermeld.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. Dit is vooral het geval bij de per balansdatum nog te betalen declaraties vervangingskosten en te betalen premiedifferentiatie (beiden onder overige schulden [7] , en de per balansdatum te vorderen premiedifferentiatie en te vorderen inzake pooldeclaraties (beiden onder overige vorderingen [3], en de daaraan gerelateerde vervangingskosten.

Mede op basis van voorgaande schattingen is de bonus/malus op basis van vastgestelde rekenregels berekend.

De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. In de paragraaf Toelichting op de balans worden de toegepaste schattingen nader toegelicht. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten bevatten vlottende activa (debiteuren, vorderingen op gelieerde organisaties en overlopende activa), liquide middelen en kortlopende schulden (crediteuren en overige schulden).

Financiële activa en financiële verplichtingen worden in de balans opgenomen op het moment dat contractuele rechten of verplichtingen ten aanzien van dat instrument ontstaan.

Een financieel instrument wordt niet langer in de balans opgenomen indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot de positie aan een derde zijn overgedragen.

Financiële instrumenten worden bij eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen.

De inzet van financiële instrumenten gebeurt in geen geval voor speculatieve doeleinden. Het Vervangingsfonds kent geen afgeleide financiële instrumenten (derivaten) en /of financiële instrumenten voor handelsdoeleinden.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Vorderingen

Debiteuren, vorderingen op gelieerde organisaties en overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met eventuele bijzondere waardeverminderingverliezen.

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

Crediteuren en overige schulden worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode. De effectieve rente wordt direct in de rekening van baten en lasten verwerkt.

Bijzondere waardeverminderingen financiële activa

Een financieel actief wordt op iedere verslagdatum beoordeeld om te bepalen of er objectieve aanwijzingen bestaan dat het actief een bijzondere waardevermindering heeft ondergaan. Een financieel actief wordt geacht onderhevig te zijn aan een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat na de eerste opname van het actief zich een gebeurtenis heeft voorgedaan die een negatief effect heeft op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt.

Objectieve aanwijzingen dat financiële activa onderhevig zijn aan een bijzondere waardevermindering omvatten het niet nakomen van betalingsverplichtingen en achterstallige betalingen door een debiteur, herstructurering van een aan het Vervangingsfonds toekomend bedrag onder voorwaarden die het Vervangingsfonds anders niet zou hebben overwogen en aanwijzingen dat een debiteur of emittent failliet zal gaan, en het verdwijnen van een actieve markt voor een bepaald effect.

Aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen van vorderingen die door het Vervangingsfonds worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs worden zowel op het niveau van specifieke activa als op collectief niveau in aanmerking genomen. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen wordt beoordeeld of deze individueel onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering. Van afzonderlijk belangrijke vorderingen die niet individueel onderhevig zijn gebleken aan bijzondere waardevermindering en van afzonderlijk niet belangrijke vorderingen wordt collectief beoordeeld of deze onderhevig zijn aan bijzondere waardevermindering, dit door samenvoeging van vorderingen met vergelijkbare risicokenmerken.

Bij de beoordeling van de collectieve waardevermindering gebruikt het Vervangingsfonds historische trends met betrekking tot de waarschijnlijkheid van het niet nakomen van betalingsverplichtingen, het tijdsbestek waarbinnen incassering plaatsvindt en de hoogte van gemaakte verliezen. De uitkomsten worden bijgesteld als het bestuur van het Vervangingsfonds van oordeel is dat de huidige economische en kredietomstandigheden zodanig zijn dat het waarschijnlijk is dat de daadwerkelijke verliezen hoger dan wel lager zullen zijn dan historische trends suggereren.

Een bijzonder waardeverminderingsverlies wordt berekend als het verschil tussen de boekwaarde en de contante waarde van de verwachte toekomstige kasstromen, gedisconteerd tegen de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Verliezen worden opgenomen in de staat van baten en lasten. Rente op het aan een bijzondere waardevermindering onderhevige actief blijft verantwoord worden via oprenting van het actief met de oorspronkelijke effectieve rente van het actief.

Als in een latere periode de waarde van het actief, onderhevig aan een bijzondere waardevermindering, stijgt en het herstel objectief in verband kan worden gebracht met een gebeurtenis die plaatsvond na de opname van het bijzondere waardeverminderingsverlies, wordt het bedrag uit hoofde van het herstel

(tot maximaal de oorspronkelijke kostprijs) opgenomen in de staat van baten en lasten.

Kortlopende vorderingen

De waardering van vorderingen is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Liquide middelen

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien liquide middelen niet ter vrije beschikking staan, wordt hiermee zo nodig rekening gehouden bij de waardering. Onder de liquide middelen is ook de borgstelling voor de huur van het pand Blakeburg te Rotterdam opgenomen.

Eigen Vermogen

Overeenkomstig de werkafspraken (kenmerk: 1419690) met het Ministerie van OCW wordt het eigen vermogen met ingang van 2017 verdeeld naar de categorieën Algemene Reserve, Bestemmingsreserve Vervangingsfonds activiteiten en Bestemmingsreserve Vervangingsfonds uitvoering.

De bestemmingsreserves zijn specifiek voor bedragen ten behoeve van een bepaald doel, dat beperkter is dan de doelstelling van het Vervangingsfonds. Betreffend doel wordt door het Bestuur vastgesteld.

Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen

De waardering van kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen is toegelicht onder het hoofd Financiële instrumenten.

Premie-inkomsten, vervangingskosten en kosten flankerend beleid

De premie-inkomsten worden berekend op een door het Vervangingsfonds vastgesteld premiepercentage. De schoolbesturen dragen het vastgestelde premiepercentage af over het bijdrage-inkomen op (kalender)jaarbasis, op basis van het loon ZVW dat maandelijks door de bevoegde gezagen aangeleverd wordt.

De vervangingskosten zijn met ingang van 2016 gebaseerd op de tabel normbekostiging. De normbekostiging is een norm-uur-bedrag dat is gebaseerd op de looninschaling van de afwezige. Er zijn 5 groepen: 1 voor onderwijs ondersteunend personeel; 1 voor directie en staf en 3 voor onderwijzend personeel. Maandelijks declareert het bevoegd gezag over de periode van vervanging van desbetreffende afwezige.

De kosten bedrijfsgezondheidszorg hebben betrekking op activiteiten ter verbetering van de bedrijfsgezondheid in het primair onderwijs.

Subsidies ministeries

Subsidies ministeries hebben betrekking op de bijdrage die van het Ministerie van OCW wordt ontvangen ter dekking van de uitvoeringskosten van het fonds. De tegemoetkoming wordt jaarlijks door het ministerie vastgesteld op basis van de goedgekeurde begroting van het fonds.

Kosten bedrijfsvoering

Kosten bedrijfsvoering betreffen kosten van personeel, diensten derden, automatisering, huisvesting en dergelijke en worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door het Vervangingsfonds.

Pensioenen

Uitgangspunt is dat de in de verslaggevingsperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het ABP verschuldigde pensioenpremies. Voor zover de verschuldigde pensioenpremies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen. Als de op balansdatum reeds betaalde premies de verschuldigde premies overtreffen, wordt een overlopende actiefpost opgenomen voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met de in de toekomst verschuldigde premies.

Verder wordt op balansdatum een voorziening opgenomen voor bestaande additionele verplichtingen ten opzichte van het Vervangingsfonds en de werknemers, indien het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van de verplichtingen een uitstroom van middelen zal plaatsvinden en de omvang van de verplichtingen betrouwbaar kan worden geschat. Het al dan niet bestaan van additionele verplichtingen wordt beoordeeld aan de hand van het geldende pensioenreglement Stichting Pensioenfonds ABP, de pensioenovereenkomst met de medewerkers en andere (expliciete of impliciete) toezeggingen aan werknemers. De voorziening wordt gewaardeerd tegen de beste schatting van de contante waarde van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen op balansdatum af te wikkelen.

Voor een op balansdatum bestaand overschot bij ABP wordt een vordering opgenomen als de stichting de beschikkingsmacht heeft over dit overschot, het waarschijnlijk is dat het overschot naar het Vervangingsfonds zal toevloeien en de vordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Financiële bedrijfsvoering

Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende actiefpost. Rentelasten en soortgelijke lasten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

Leasing

Het Vervangingsfonds kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease. Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele lease. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm. Classificatie van de lease vindt plaats op het tijdstip van het aangaan van de betreffende leaseovereenkomst.

Operationele lease

Als het Vervangingsfonds optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Vergoedingen die worden ontvangen als stimulering voor het afsluiten van een overeenkomst worden verwerkt als een vermindering van de leasekosten over de leaseperiode. Leasebetalingen en vergoedingen inzake operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste respectievelijk ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht, tenzij een andere toerekeningsystematiek meer representatief is voor het patroon van de met het leaseobject te verkrijgen voordelen.

Belastingen

Doordat het Vervangingsfonds als zelfstandig bestuursorgaan kwalificeert, geldt als uitgangspunt dat de activiteiten van de stichting per 1 januari 2016 tot belastingplicht leiden voor de vennootschapsbelasting voor zover sprake is van een materiële onderneming.

De huidige activiteiten van het Vervangingsfonds kwalificeren niet als materiële onderneming, omdat er niet wordt deelgenomen aan het economisch verkeer. Daarnaast is er geen winstoogmerk aanwezig en wordt niet in

concurrentie getreden. Er is dan ook geen sprake van belastingplicht voor de vennootschapsbelasting voor de huidige activiteiten van het Vervangingsfonds.

Bepaling reële waarde

De reële waarde van een financieel instrument is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en van elkaar onafhankelijk zijn.

De reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije marktrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen. Met uitzondering van de borgstelling huur kunnen de middelen zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardevermindering als gevolg van de transactie worden omgezet in geldmiddelen.

Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom van de operationele activiteiten.

Verbonden partijen

Transacties met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Van deze transacties wordt de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht toegelicht.

Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen die nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum en die blijken tot aan de datum van het opmaken van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening.

Gebeurtenissen die geen nadere informatie geven over de feitelijke situatie per balansdatum worden niet in de jaarrekening verwerkt. Als dergelijke gebeurtenissen van belang zijn voor de oordeelsvorming van de gebruikers van de jaarrekening, worden de aard en de geschatte financiële gevolgen ervan toegelicht in de jaarrekening.

Toelichting op de balans per 31 december 2018

Kortlopende vorderingen

Debiteuren [1] (alle bedragen x € 1.000)

	2018	2017
Debiteuren	4.015	11.013
Totaal debiteuren	4.015	11.013

Onder de debiteuren zijn de al ingediende premievorderingen en vorderingen uit hoofde van het jaarlijkse bonus-malussysteem op scholen verantwoord voor zover noodzakelijk onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Ultimo boekjaar bedraagt deze voorziening nihil (ultimo 2017: nihil). Er zijn geen vorderingen met een looptijd langer dan één jaar.

Vorderingen gelieerde organisaties [2] (alle bedragen x € 1.000)

	2018	2017
Te vorderen van Stichting Participatiefonds	1.018	473
Totaal vorderingen op gelieerde organisaties	1.018	473

Het Vervangingsfonds is gelieerd aan het Participatiefonds. De beide stichtingen hebben een gemeenschappelijk bestuursbureau en verrichten voor een deel van de uitvoering gezamenlijke activiteiten. De hieruit voortvloeiende kosten voor gemene rekening worden verwerkt in de administratie van het Vervangingsfonds en vervolgens via een vooraf bepaalde verdeelsleutel zonder opslag doorbelast aan het Participatiefonds. De vordering op het Participatiefonds is het gevolg van deze doorbelasting. Hierover wordt geen rente in rekening gebracht.

Er zijn geen vorderingen met een looptijd van langer dan één jaar.

Overige vorderingen [3] (alle bedragen x € 1.000)

	2018	2017
Overlopende activa		
Te vorderen premies	8.509	8.476
Te vorderen premiedifferentiatie	2.293	7.580
Te vorderen inzake pooldeclaraties	8.362	11.650
Overige	0	19
Totaal overige vorderingen	19.164	27.725

Te vorderen premies

De te vorderen premies hebben betrekking op nog door bevoegd gezagen af te dragen premiebedragen, die op balansdatum nog niet door het Vervangingsfonds gefactureerd zijn.

Te vorderen premiedifferentiatie

De te vorderen premiedifferentiatie heeft betrekking op de raming van de te verrekenen bonus/malus met de schoolbesturen. De verrekening vindt plaats per kalenderjaar. De premiedifferentiatie wordt bepaald per bevoegd gezag op basis van een rekenregel. De geraamde te vorderen premiedifferentiatie is de resultante van de premieopbrengst in het boekjaar en de betaalde en nog te betalen vervangingsdeclaraties. De eindafrekening over 2018 met schoolbesturen wordt vóór 15 oktober 2019 bekend gemaakt. Doordat de nog te betalen vervangingsdeclaraties een raming is, is de te vorderen premiedifferentiatie ook een raming.

Te vorderen bedragen inzake pooldeclaraties

De te vorderen bedragen inzake pooldeclaraties hebben betrekking op de raming van de terug te vorderen bedragen voor vervangingspools: indien de inzet van de vervangingspools niet voldoet aan de normstelling volgens het reglement van het Vervangingsfonds wordt de initieel betaalde vergoeding teruggevorderd, afhankelijk van het inzetpercentage. Deze post omvat een aanzienlijk schattingselement.

De belangrijkste veronderstellingen bij het bepalen van deze raming zijn het bedrag aan nog te verwachten pooldeclaraties na balansdatum met betrekking tot het boekjaar en het daaruit voortvloeiende inzetpercentage dat met deze

• • • • •
• • • • •
• • • • •

declaraties gerealiseerd wordt. De raming van het bedrag aan nog te verwachten pooldeclaraties is toegelicht als onderdeel van de raming van de schattingspost 'nog te betalen netto loonkosten'.

De verwachte inzet van de poolbesturen over boekjaar 2018 komt tot uitdrukking in het inzetpercentage. Het inzetpercentage wordt berekend per vervangingspool met toepassing van de rekenregel in het reglement Vervangingsfonds 2018. Volgens de rekenregel wordt daarbij het aantal declarabele uren in de pool inclusief het aantal uren en minuten wegens schoolvakantie, BAPO, ziekte of schorsing, gedeeld door het totaal aantal beschikbare uren en minuten in de pool. Het inzetpercentage is dus afhankelijk van de raming van het bedrag aan nog te betalen pooldeclaraties, het aantal declarabele uren dat deze vertegenwoordigen en het aantal beschikbare uren in de pool. Het werkelijk aantal beschikbare uren in de pool is bekend. Indien een vervangingspool uit meerdere schoolbesturen bestaat wordt de poolvordering toegerekend aan de verschillende schoolbesturen naar rato van de (verwachte) premieopbrengst.

Het verwachte gemiddelde inzetpercentage over boekjaar 2018 bedraagt 70%. In de jaarrekening 2017 van de stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs is gerekend met een verwachte gemiddelde inzet van 61,2%. De daadwerkelijke gemiddelde inzet over het boekjaar 2017 bedroeg 67,5%, 6,4% hoger dan geraamd in de jaarrekening 2017. De inhoudelijke oorzaak van het hogere inzetpercentage is gelegen in het lerarentekort in de sector waardoor een groter beroep gedaan wordt op de beschikbare uren in de pool

De overige vorderingen hebben allen een looptijd van korter dan één jaar.

Liquide middelen [4] (alle bedragen x € 1.000)

	2018	2017
Rekening courant ministerie van Financiën	25.307	13.074
Borgstelling huur	57	57
Totaal liquide middelen	25.364	13.131

De rekening courant Ministerie van Financiën is het saldo aan liquide middelen. Het saldo is rentedragend. Deze liquide middelen zijn ter vrije beschikking.

De borgstelling huur heeft betrekking op de huur van het pand te Rotterdam en staat niet ter vrije beschikking.

Het Vervangingsfonds heeft een kredietfaciliteit van € 23 mln. (2017: € 23 mln.) bij het Ministerie van Financiën. De looptijd is tot wederopzegging en er zijn geen zekerheden gesteld. De kredietfaciliteit is gedurende 2018 en 2017 niet aangesproken.

Eigen vermogen [5] (alle bedragen x € 1.000)

	2018	2017
Saldo begin boekjaar	23.907	37.182
Resultaat huidig boekjaar	-1.358	-13.275
Saldo einde boekjaar	22.549	23.907

Het eigen vermogen wordt jaarlijks gemuteerd met het saldo van opbrengsten en kosten. Het eigen vermogen is bedoeld om de continuïteit en solvabiliteit van het Vervangingsfonds veilig te stellen.

In de werkafspraken (kenmerk: 1419690) afgesloten met het Ministerie van OCW is onder andere de volgende afspraak gemaakt met betrekking tot de ontwikkeling van het eigen vermogen : een minimum buffer voor het eigen vermogen van € 12 mln. en een maximum van € 18 mln. Eind 2018 voldoet het eigen vermogen niet aan deze afspraak.

Verloopoverzicht eigen vermogen (alle bedragen x € 1.000)

	Saldo 01-01-2018	Mutatie 2018	Resultaat 2018	Saldo 31-12-2018
Algemene reserve	15.177	0	-3.339	11.838
Bestemmingsreserve Vf Activiteiten	8.730	0	1.981	10.711
Bestemmingsreserve Vf Uitvoering	0	0	0	0
Totaal eigen vermogen	23.907	0	-1.358	22.549

Resultaten van het Vervangingsfonds worden toegevoegd dan wel onttrokken aan de algemene reserve, tenzij het bestuur resultaten specifiek toewijst aan een bestemmingsreserve. Het bestuur van het Vervangingsfonds heeft besloten, om met ingang van 2016, een bestemmingsreserve Vervangingsfonds activiteiten te vormen voor het nog resterende (niet uitgegeven) deel van de premies BGZ. Deze bestemmingsreserve Vervangingsfonds activiteiten is opgebouwd uit het verschil tussen de ontvangen premieopslag BGZ en de aan BGZ bestede kosten.

Kortlopende schulden

Crediteuren [6] (alle bedragen x € 1.000)

	2018	2017
Crediteuren inzake netto loonkosten	138	391
Crediteuren inzake kosten bedrijfsvoering	1.357	436
Totaal crediteuren	1.495	827

Onder de crediteuren zijn de verplichtingen opgenomen inzake te betalen vervangingsuitgaven (netto loonkosten) voor zover deze vóór 31 december zijn gedeclareerd bij en goedgekeurd door het Vervangingsfonds. De crediteuren inzake kosten bedrijfsvoering hebben betrekking op reguliere kosten, waarvan de facturen zijn ontvangen vóór 31 december.

Alle crediteuren zijn opeisbaar binnen 12 maanden.

Overige schulden [7] (alle bedragen x € 1.000)

	2018	2017
Te betalen declaraties vervangingskosten	18.873	22.876
Belastingen en premies sociale verzekeringen	176	0
Te betalen premiedifferentiatie	5.486	3.403
Te betalen subsidietoezeggingen	166	119
Overlopende passiva	816	1.210
Totaal overige schulden	25.517	27.608

Te betalen declaraties vervangingskosten

De nog te betalen declaraties vervangingskosten betreffen een schatting per einde van het boekjaar. De te betalen declaraties vervangingskosten hebben een looptijd korter dan 1 jaar. De vervangingsdeclaraties kunnen worden ingediend tot en met 6 april 2019 en aansluitend geldt nog een correctietermijn van drie maanden.

De post te betalen declaraties vervangingskosten is als volgt te specificeren:

	2018	2017
Reeds ingediend en in behandeling	12.730	17.471
Nog te verwachten	6.143	5.405
Totaal	18.873	22.876

De post te betalen declaraties vervangingskosten bevat een significant schattings-element. De belangrijkste veronderstelling van het management is het bedrag aan nog te ontvangen vervangingsdeclaraties na balansdatum.

De raming inzake nog te betalen declaraties vervangingskosten wordt bepaald op basis van het historisch indieningsgedrag. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van data uit bronsysteem 'Mijn Vf' in de periode 2016 tot en met maandverwerking februari 2019. Met behulp van deze historische gegevens wordt becijferd hoeveel procent van de declaraties in een tijdvak per maandverwerking worden aangeleverd. De declaratielast per tijdvak wordt vervolgens naar 100%

geprojecteerd. Het verschil tussen de projectie en de reeds ontvangen en verwerkte declaratielast, vormt de reservering ultimo jaareinde.

De raming inzake nog te betalen pooldeclaraties wordt bepaald per vervangingspoolbestuur. Het bedrag aan werkelijk ingediende declaraties per maand worden verhoogd met het aantal aan nog te verwachte declaraties voor de ingediende poolaanstellingen per tijdvak vermenigvuldigd met het hiervoor geldende normbedrag voor het betreffende vervangingspoolbestuur.

In de jaarrekening 2017 van het Vervangingsfonds was een raming opgenomen voor nog te betalen declaraties vervangingskosten ad € 22,8 mln. Retrospectief is gebleken dat in boekjaar 2018 voor een bedrag ad € 25,9 mln. is ingediend bij het Vervangingsfonds met betrekking tot boekjaar 2017. Dit is een ramingsverschil van € 3,1 mln. Dit verschil is in belangrijke mate veroorzaakt door het eenmalig openstellen van de declaratietermijn over geheel boekjaar 2017 tot 6 april 2018. In boekjaar 2018 is de reglementaire declaratietermijn van drie maanden en vijf werkdagen van toepassing.

In de raming te betalen declaraties vervangingskosten is geen rekening gehouden met mogelijk terug te vorderen bedragen vanuit de onderhanden zijnde veldcontroles 2018 van de accountant en met de uitgevoerde en uit te voeren acties vanuit onze uitvoeringsorganisatie in het kader van het 'Project verbeterplan onrechtmatigheid Vervangingsfonds'. De reden hiervoor is dat deze werkzaamheden momenteel nog niet zijn afgerond en de bedragen daardoor niet betrouwbaar zijn in te schatten.

Te betalen premiedifferentiatie:

De te betalen premiedifferentiatie heeft betrekking op de raming van de te verrekenen bonus/malus met de schoolbesturen. De verrekening vindt plaats per kalenderjaar. De premiedifferentiatie wordt bepaald per bevoegd gezag op basis van een rekenregel. De geraamde te betalen premiedifferentiatie is de resultante van de premieopbrengst in het boekjaar en de betaalde en nog te betalen vervangingsdeclaraties. De eindafrekening over 2018 met schoolbesturen wordt vóór 15 oktober 2019 bekend gemaakt. Doordat de nog te betalen vervangingsdeclaraties een raming is, is de te betalen premiedifferentiatie ook een raming.

Te betalen subsidietoezeggingen:

De kortlopende schuld inzake te betalen subsidietoezeggingen omvat de aangegane verplichting naar schoolbesturen, waarvoor nog geen definitieve afrekening heeft plaatsgevonden.

Overlopende passiva

Onder de overlopende passiva zijn alle overige verplichtingen waarvoor nog geen facturen zijn ontvangen opgenomen.

De overige schulden hebben hoofdzakelijk een looptijd korter dan één jaar.

Onder de overige schulden is één post opgenomen die een looptijd heeft langer dan 1 jaar. Het betreft de post Afvloeiingskosten. Hieronder is een overzicht met de uitsplitsing opgenomen.

Afvloeiingskosten < 1 jaar	€	20.000
Afvloeiingskosten > 1 jaar < 5 jaar	€	191.900
Afvloeiingskosten > 5 jaar	€	115.900

Financiële instrumenten

Algemeen

Het Vervangingsfonds maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die het fonds blootstelt aan kredietrisico's, marktrisico's, renterisico's, kasstroomrisico's en liquiditeitsrisico's. Om deze risico's te beheersen heeft het Vervangingsfonds een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen in de markt en daarmee de financiële prestaties van het Vervangingsfonds te beperken. Het Vervangingsfonds zet geen afgeleide financiële instrumenten in om risico's te beheersen.

Kredietrisico

Het Vervangingsfonds loopt kredietrisico over de vorderingen opgenomen onder de kortlopende vorderingen en liquide middelen, voor een totaalbedrag van € 49,6 mln. (2017: € 52,3 mln.). Het Vervangingsfonds hanteert interne procedures en gedragslijnen teneinde het kredietrisico inzake vorderingen te beperken. Ultimo 2018 en ultimo 2017 is geen sprake van concentratie van kredietrisico's bij één of meerdere partijen, anders dan de liquide middelen aangehouden bij het Ministerie van Financiën.

Renterisico en kasstroomrisico

Het Vervangingsfonds loopt geen renterisico aangezien er geen rentedragende vorderingen en schulden zijn. Het Vervangingsfonds heeft dan ook geen afgeleide rente instrumenten afgesloten om de variabiliteit van variabel rentende leningen te beperken.

Valutarisico

Het Vervangingsfonds loopt geen valutarisico aangezien alle transacties in euro's plaatsvinden.

Prijsrisico

Het Vervangingsfonds bezit geen beleggingen in ondernemingen en loopt daardoor geen prijsrisico.

Liquiditeitsrisico

Het Vervangingsfonds bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opeenvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het bestuur ziet hiermee toe dat voor het Vervangingsfonds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de huidige en toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen en om binnen de huidige kredietfaciliteit van het Ministerie van Financiën van € 23 mln. te blijven. Tot op heden heeft het Vervangingsfonds geen gebruikt gemaakt van de kredietfaciliteit.

Het Vervangingsfonds maakt gebruik van de Regeling schatkistbankieren RWT's en andere rechtspersonen van de Minister van Financiën (d.d. 21 november 2017) teneinde het liquiditeitsrisico te beperken.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en kortlopende schulden benadert de boekwaarde daarvan.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Het Vervangingsfonds is de volgende verplichtingen aangegaan, die niet uit de balans blijken:

Resterende looptijd korter dan 1 jaar (alle bedragen x € 1.000)	
Dienstverlening uitvoeringsorganisatie ASP	8.482
Huur mobiele werkplekken	51
Leaseauto's	13
Totaal	8.546

Resterende looptijd langer dan 1 jaar en korter dan 5 jaar (alle bedragen x € 1.000)	
Dienstverlening uitvoeringsorganisatie ASP	7.541
huur mobiele werkplekken	80
Leaseauto's	21
Totaal	7.643

Totaal niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	16.189
--	---------------

Voor het verlenen van de diensten door ASP is een vergoeding verschuldigd welke jaarlijks wordt vastgesteld. De dienstverleningsovereenkomst heeft een looptijd tot 31 december 2020.

Eind 2018 is het Vervangingsfonds overgegaan op mobiele werkplekken voor het personeel. Hiervoor zijn huurverplichtingen aangegaan inzake benodigde faciliteiten. Het bedrag van huur, lease- en sub lease-betalingen dat is verwerkt als last in 2018, bedraagt € 13.000 (2017: € 7.000).

Er zijn geen verplichtingen langer lopend dan vijf jaar.

Toelichting op de rekening van baten en lasten over 2018

Premieopbrengsten [8] (alle bedragen x € 1.000)

	2018	2017
Premie regulier	81.530	83.563
Premie ERD	6.140	3.337
Premiedifferentiatie	-1.650	4.595
	86.020	91.495
Premieopslag BGZ	7.689	7.367
	93.709	98.862

De premieopbrengsten bestaan uit de over het boekjaar geïnde en te innen premies van de aangesloten schoolbesturen. De reguliere premie bestaat uit de premie over het verplicht en eventueel vrijwillig aangesloten personeel. Eigenrisicodragers betalen de premie ERD. Deze bestaat uit een solidariteitsheffing en een opslag voor de bedrijfsgezondheidszorg. De solidariteitsheffing bedraagt in 2018 € 2,6 mln. (2017: € 2,2 mln.). De premiedifferentiatie is het saldo van de bonus/malusafrekening, waarbij schoolbesturen per schooljaar een malus moeten betalen bij een te groot ziekteverzuim en een bonus krijgen bij een laag ziekteverzuim.

De premiepercentages hebben zich in de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld:

	01-08-2018	01-01-2018	01-08-2017	01-01-2017
Regulier Vf vrijwillig	5,70%	5,70%	5,00%	4,70%
Volledig ERD	0,07%	0,07%	0,07%	0,07%
ERD WD14	3,70%	3,70%	3,07%	3,07%
ERD WD42	3,10%	3,10%	2,11%	2,11%
ERD SL80	0,70%	0,70%	0,52%	0,52%
ERD SL100	0,40%	0,40%	0,12%	0,12%
BGZ	0,15%	0,15%	0,15%	0,15%

Met het premiebeleid beoogt het Vervangingsfonds de kosten van de vervanging te dekken en de reserves binnen de afgesproken bandbreedte te brengen. Het premiebeleid is gebaseerd op periodiek herijkte begrotingen van de verwachte vervangingskosten.

Subsidies ministeries [9] (alle bedragen x € 1.000)

	2018	2017
Vergoeding uitvoeringskosten	2.731	2.824
	2.731	2.824

Het Vervangingsfonds ontvangt een vergoeding van het Ministerie van OCW voor het uitvoeren van haar activiteiten (vergoeding uitvoeringskosten). De verantwoorde subsidies ministeries hebben betrekking op het boekjaar.

Vervangingskosten [10] (alle bedragen x € 1.000)

	2018	2017
Vervanging regulier	82.033	100.643
Vervanging financiële varianten	2.238	276
	84.271	100.919

Onder de vervangingskosten zijn de door de schoolbesturen ingediende declaraties voor de verschillende verlofgronden opgenomen verhoogd met een schatting voor te vorderen inzake pooldeclaraties en nog te betalen declaraties vervangingskosten. Tevens zijn hieronder de verschillen opgenomen tussen de ramingen van de diverse balansposten ultimo 2017 en de daadwerkelijke afloop daarvan in 2018.

De vervangingskosten bevatten een incidentele last van € 3,5 mln. als gevolg van een uitspraak van de Raad van State met betrekking tot de poolinzet berekening over voorgaande jaren (boekjaren 2014 -2016).

Kosten bedrijfsgezondheidszorg [11] (alle bedragen x € 1.000)

	2018	2017
Aanspraken scholenveld op subsidieregelingen Vf-BGZ	145	143
Voorlichting en communicatie	833	509
Adviseurs Arbeid & Vitaliteit	3.780	3.800
Uitvoeringskosten Bestuursbureau	101	72
Uitvoeringskosten UVF	849	879
	5.708	5.403

De kosten bedrijfsgezondheidszorg hebben betrekking op de activiteiten om binnen het primair onderwijs het ziekteverzuim terug te dringen en de bedrijfsgezondheidszorg te verbeteren.

Kosten bestuur [12] (alle bedragen x € 1.000)

	2018	2017
Kosten bestuur	63	60
	63	60

De kosten bestuur zijn opgebouwd uit een vakantie- en reiskostenvergoeding op basis van aanwezigheid per vergadering.

Het Vervangingsfonds beschouwt de Stichting Participatiefonds voor het Onderwijs als gelieerde organisatie. De samenstelling van het bestuur van beide stichtingen is gelijk.

Bestuursbureau [13] (alle bedragen x € 1.000)

	2018	2017
Personele kosten bestuursbureau en directie	1.586	1.494
Materiële kosten bestuursbureau en directie	1.499	1.443
	3.085	2.937

De operationele aansturing van beide stichtingen geschiedt vanuit een gezamenlijk bestuursbureau. De medewerkers van het bestuursbureau zijn in dienst van het Vervangingsfonds. Voor zover zij specifieke taken verrichten voor het Participatiefonds worden deze kosten direct gealloceerd. De overige kosten van het bestuursbureau worden op basis van periodiek herijkte, vooraf vastgestelde, verdeelsleutels verdeeld tussen het Vervangingsfonds en het Participatiefonds.

De personele kosten zijn als volgt nader te specificeren:

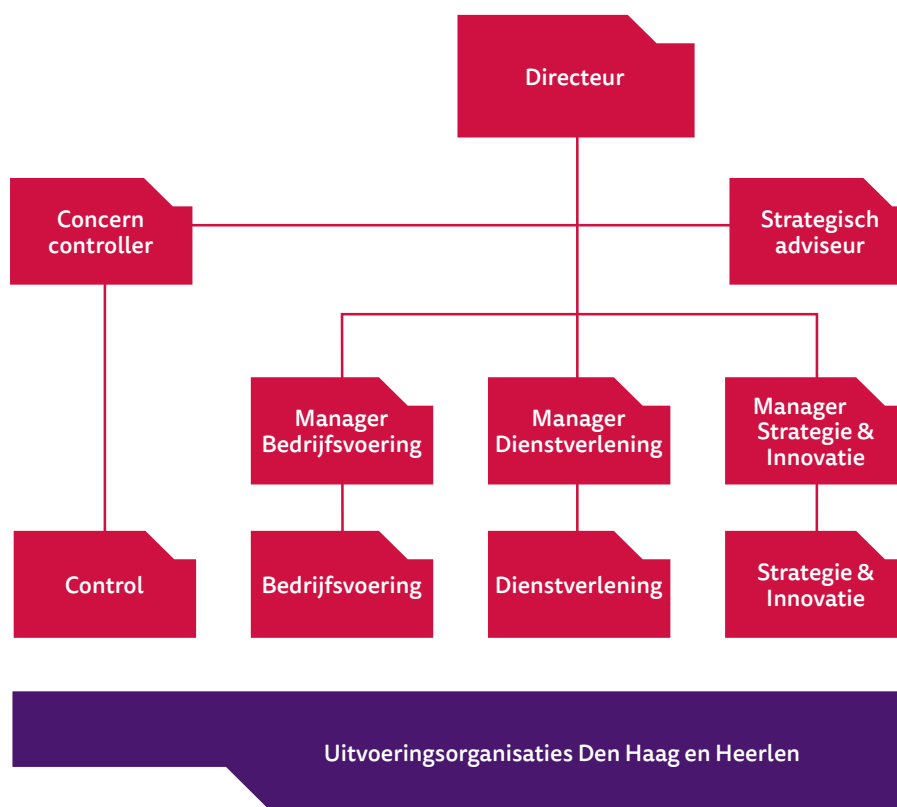
	2018	2017
Lonen en salarissen	2.303	2.146
Sociale lasten	282	249
Pensioenlasten	370	329
Overige personele kosten	397	373
	3.352	3.097
Doorbelaste kosten naar Participatiefonds	-1.766	-1.603
	1.586	1.494

De medewerkers hebben een pensioenregeling die is ondergebracht bij ABP. Deze pensioenregeling betreft een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling. Indexatie (aanpassing met prijsstijging) van de toegekende aanspraken en rechten vindt uitsluitend plaats indien en voor zover de middelen van ABP daartoe ruimte laten en ABP daartoe heeft besloten. Indien de omstandigheden bij ABP daar aanleiding toe geven, kan het bestuur besluiten tot het korten van aanspraken.

De pensioenregeling wordt volgens de Pensioenwet gekarakteriseerd als uitkeringsovereenkomst. Het pensioenreglement ABP wordt jaarlijks herijkt. De belangrijkste afspraken die zijn opgenomen in de uitvoeringsovereenkomst met het ABP zijn de volgende:

- ABP stelt de jaarlijkse premies vast op een kostendekkend niveau.
- Indexatie geeft geen aanleiding tot premie-aanpassingen.
- De maximale premie bedraagt 25% over de pensioengrondslag.
Het premiepercentage ABP Keuze Pensioen (OP/NP) bedroeg in 2018 22,9% bij een franchise van € 13.150,- en een aftoppingsgrens van € 105.075,-.
- Premiereductie of – terug storting vindt plaats indien en voor zover sprake is van een dekkingsgraad volgens de normen van DNB van > 150% en het bestuur van het fonds daartoe heeft besloten.
- Als er sprake is van een vermogenstekort kan ABP een opslag op de kostendekkende premie in rekening brengen met inachtneming van het terzake bepaalde in de ABTN. ABP heeft een kritische dekkingsgraad tussen de 85% en 90%. De actuele dekkingsgraad was op 31 december 2018 97%.

Het bestuursbureau is als volgt georganiseerd:

Aantal werknemers

De operationele aansturing van Vervangingsfonds en Participatiefonds geschiedt vanuit een gezamenlijk bestuursbureau. De medewerkers van het bestuursbureau zijn in dienst van het Vervangingsfonds, maar werkzaam voor beide fondsen.

Het aantal medewerkers ultimo boekjaar van het Vervangingsfonds, alle werkzaam binnen het Bestuursbureau, was in 2018 38,7 (2017: 36,6). De opbouw hiervan is als volgt:

	2018	2017
Directie & Staf	2,4	1,4
Control	3,6	3,6
Strategie & Innovatie	9,9	8,8
Dienstverlening	12,5	12,5
Bedrijfsvoering	10,3	10,3
Totaal gemiddeld aantal medewerkers	38,7	36,6

Alle werknemers zijn werkzaam in Nederland.

Uitvoering premie-incasso en declaraties [14] (alle bedragen x € 1.000)

	2018	2017
Uitvoeringskosten	4.447	4.028
	4.447	4.028

De uitvoeringskosten worden gemaakt op basis van een (meerjarig) dienstverleningscontract dat het Vervangingsfonds heeft afgesloten met APG Service Partners BV. Het betreft de kosten voor het berekenen en innen van de premies, het berekenen en vergoeden van vervangingsdeclaraties, het verzorgen van de pooladministratie, het verwerken van de jaarlijkse premiedifferentiatie en het voeren van de financiële administratie.

Overige lasten [15] (alle bedragen x € 1.000)

	2018	2017
Controlekosten	220	1.609
Overige lasten	0	1
	220	1.610

Naast de kosten voor KPMG Accountants NV zijn in de controlekosten ook kosten opgenomen van APG Service Partners BV. APG heeft in 2017 controles op de rechtmatigheid uitgevoerd. In 2018 heeft een vrijval ad. € 85.000 plaatsgevonden inzake een reservering voor deze controlekosten.

De overige kosten 2017 hadden betrekking op diverse kleine afboekingen op debiteuren.

Honoraria van de accountant

De controlekosten van KPMG Accountants NV als bedoeld in BW 2 Titel 9 artikel 382a lid 1 bedroegen:

(alle bedragen x € 1.000)	2018	2017
Aard van de dienstverlening		
Controle van de jaarrekening	136	290
Andere controle-opdrachten	165	1.287
Andere niet-controlediensten	4	19
Totaal honoraria	305	1.596

De honoraria van KPMG Accountants NV worden in de basis toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben. In de kosten voor de controle op de rechtmatigheid is er een verschuiving ad. € 242.000 tussen de boekjaren in verband met overlopende kosten. De werkelijke kosten bedragen voor 2018 € 407.000 (2017: € 1.045.000).

• • • • • • • • • • • • • •
• • • • • • • • • • • • • •
• • • • • • • • • • • • • •

Financiële bedrijfsvoering [16] (alle bedragen x € 1.000)

	2018	2017
Bankkosten	4	4
	4	4

Deze kosten betreffen de kosten van het betalingsverkeer over het boekjaar.

Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) ingegaan.

Deze verantwoording is opgesteld op basis van de op het Vervangingsfonds van toepassing zijnde regelgeving.

Het Vervangingsfonds is een onderwijs gerelateerde instelling waarvoor de Wet normering topinkomens van toepassing is.

Het bezoldigingsmaximum voor het Vervangingsfonds is gelijk aan het algemene WNT-maximum, dat van toepassing is op onderwijs gerelateerde instellingen en is voor 2018 vastgesteld op € 189.000,-. Dit geldt naar rato van de duur en/of omvang van het dienstverband. Voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking geldt met ingang van 1 januari 2016 voor de eerste 12 kalendermaanden een afwijkende normering, zowel voor de duur van de opdracht als voor het uurtarief. Het Vervangingsfonds kent de volgende functionarissen die onder de werking van de Wet normering topinkomens vallen:

WNT tabel 2018

Functie	Naam	Ingangsdatum	Einddatum	Omvang dienstverband	(Fictieve) dienstbetrekking
Voorzitter bestuur	G.H. Faber	01-jan	31-dec	0,2	ja
Lid bestuur	E.F. van Bokhoven*	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	E.P.M. van Dorp*	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	A.J.F. Duif	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	H.F.J. Hoedemakers**	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	H. Olfers***	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	A. Bodegraven*	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	W. Prins*	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	J. Rosenthal*	13-sep	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	J. Veenstra*	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	S. Roelofsen*	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	G.P.M. van Haren*	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	E. Stolk*	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Directeur	D.J.H.G. Vijgen	01-jan	31-dec	1,0	ja

*) Deze bestuursleden ontvangen de vergoeding niet persoonlijk, de vergoeding wordt overgemaakt aan desbetreffende werkgevers

**) Deze bestuurder ontvangt alleen de vacatievergoeding. De vaste vergoeding wordt overgemaakt aan desbetreffende werkgever

***) Deze bestuurder ontvangt de vergoeding vanaf 1-12-2018 persoonlijk.

Bestuursleden ontvangen per bezochte bestuursvergadering een vacatievergoeding van € 125. Voor zover van toepassing ontvangt de werkgever van het desbetreffende bestuurslid een vergoeding van € 200 per maand.

De beloningen betaalbaar op termijn hebben betrekking op pensioenverplichtingen.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2018 geen ontsluitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

De heer D. Vijgen is directeur van het Bestuursbureau. Hij heeft een arbeidsovereenkomst met het Vervangingsfonds. Voor de werkzaamheden die worden uitgevoerd ten behoeve van de gelieerde Stichting Participatiefonds vindt een doorbelasting plaats van de bezoldiging.

Beloning plus belastbare onkosten vergoedingen	Beloningen betaalbaar op termijn	Totale bezoldiging	Motivatie overschrijding van de norm
€ 22.624,89	€ 2.940,72	€ 25.565,61	n.v.t.
-	-	-	n.v.t.
-	-	-	n.v.t.
€ 2.534,40	-	€ 2.534,40	n.v.t.
€ 1.096,20	-	€ 1.096,20	n.v.t.
€ 200,00	-	€ 200,00	n.v.t.
-	-	-	n.v.t.
-	-	-	n.v.t.
-	-	-	n.v.t.
-	-	-	n.v.t.
-	-	-	n.v.t.
-	-	-	n.v.t.
-	-	-	n.v.t.
€ 139.946,14	€ 14.703,48	€ 154.649,62	n.v.t.

Wnt tabel 2017

Functie	Voorzitters-clausule van toepassing	Naam	Ingangsdatum	Einddatum	Omvang dienstverband	Gewezen top functionaris
Voorzitter bestuur	ja	P.H. Holthuis	01-jan	31-dec	0,2	nee
Lid bestuur	nee	E.F. van Bokhoven*	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	nee	E.P.M. van Dorp*	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	nee	A.J.F. Duif	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	nee	H.F.J. Hoedemakers**	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	nee	W.P.A.J.A. de Jong	01-jan	30-nov	n.v.t.	nee
Lid bestuur	nee	H. Olfers*	20-apr	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	nee	A. Bodegraven*	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	nee	W. Prins*	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	nee	J. Veenstra*	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	nee	J. Muijres*	01-jan	01-mrt	n.v.t.	nee
Lid bestuur	nee	S. Roelofsen*	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	nee	G.P.M. van Haren*	01-jan	31-dec	n.v.t.	nee
Lid bestuur	nee	E. Stolk*	07-sep	31-dec	n.v.t.	nee
Directeur	nee	D.J.H.G. Vijgen	01-jan	31-dec	1,0	nee

*) Deze bestuursleden ontvangen de vergoeding niet persoonlijk, de vergoeding wordt overgemaakt aan desbetreffende werkgevers

**) Deze bestuurder ontvangt alleen de vacatievergoeding. De vaste vergoeding wordt overgemaakt aan desbetreffende werkgever

Bezoldiging van bestuurders

Aan bezoldigingen met inbegrip van pensioenlasten als bedoeld in artikel 2:383 lid 1 BW, is in het boekjaar ten laste van het Vervangingsfonds gekomen voor bestuurders en voormalige bestuurders een bedrag van € 63.000 (2017: € 60.000). Dit bedrag sluit niet aan met de WNT tabel doordat een aantal bestuursleden de vergoeding niet persoonlijk ontvangt, maar dat hun werkgever deze vergoeding ontvangt.

Aan leningen, voorschotten en garanties ten behoeve van bestuurders als bedoeld in artikel 2:383 lid 2 BW, is gedurende het boekjaar € 0 (2017: € 0) afgewaardeerd en/of kwijtgescholden.

(Fictieve) dienst-betrekking	Beloning plus belastbare onkosten-vergoedingen	Beloningen betaalbaar op termijn	Totaal bezoldiging	Motivatie overschrijding van de norm
ja	€ 19.049	–	€ 19.049	n.v.t.
nee	–	–	–	n.v.t.
nee	–	–	–	n.v.t.
nee	€ 2.535	–	€ 2.535	n.v.t.
nee	€ 940	–	€ 940	n.v.t.
nee	€ 3.035	–	€ 3.035	n.v.t.
nee	–	–	–	n.v.t.
nee	–	–	–	n.v.t.
nee	–	–	–	n.v.t.
nee	–	–	–	n.v.t.
nee	–	–	–	n.v.t.
nee	–	–	–	n.v.t.
nee	–	–	–	n.v.t.
nee	–	–	–	n.v.t.
ja	€ 133.056	€ 13.318	€ 146.373	n.v.t.

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen het Vervangingsfonds en een natuurlijk persoon of entiteit die verbonden is met het Vervangingsfonds. Dit betreffen onder meer de relaties tussen het Vervangingsfonds en het Participatiefonds, de bestuurders en de functionarissen op sleutelposities. Onder transacties wordt verstaan een overdracht van middelen, diensten of verplichtingen, ongeacht of er een bedrag in rekening is gebracht.

De samenstelling van het bestuur van beide stichtingen is gelijk.

De operationele aansturing van beide stichtingen geschiedt vanuit een gezamenlijk bestuursbureau.

De transacties met verbonden partijen hebben betrekking op kosten voor gemene rekening die via een vooraf bepaalde verdeelsleutel zonder opslag aan het betreffende fonds worden gealloceerd.

Realisatie versus begroting

(alle bedragen x € 1.000)	Realisatie 2018	Begroting 2018	Vershil
Baten			
Premieopbrengsten	86.021	83.728	2.293
Premie BGZ	7.689	7.572	117
Subsidies ministeries	2.730	2.730	0
Rentebaten	0	0	0
Overige baten	0	0	0
Totaal baten	96.440	94.030	2.410
Lasten			
Vervangingskosten	84.271	76.261	8.010
Kosten Flankerend Beleid	5.708	7.572	-1.864
Kosten bedrijfsvoering (excl. Overige lasten)	7.595	8.111	-516
Overige lasten	220	1.625	-1.405
Rentelasten en soortgelijke kosten	4	8	-4
Totaal lasten	97.798	93.577	4.221
Resultaat	-1.358	453	-1.811

Jaarlijks stelt het Vervangingsfonds een begroting op voor het komende boekjaar uitgaande van de meerjarenbegroting.

Aan de begroting liggen rekenmodellen en gestructureerde verwachtingen omtrent de ontwikkeling van het ziekteverzuim en de vervangingskosten ten grondslag. Samen met de verwachte kosten voor flankerend beleid en uitvoeringskosten worden de totale lasten geprognostiseerd.

Uitgaande van de totale lasten en rekening houdend met ontwikkelingen in het bijdrage-inkomen alsmede de gewenste stand van het eigen vermogen wordt vervolgens bepaald welke premiepercentages worden gehanteerd in de premieberekening.

Op basis van realisatiecijfers wordt de voortgang van het resultaat maandelijks gemonitord. Naar aanleiding daarvan kunnen de premiepercentages worden bijgesteld teneinde de hoogte van de premieopbrengsten te beïnvloeden. Hierbij wordt gestreefd naar het voorkomen van grote wisselingen in het premiepercentage om de bestuurbaarheid van de scholen niet te bemoeilijken.

De hier gepresenteerde begroting is de goedgekeurde begroting 2018 door het Ministerie van OCW.

Voor 2018 is een neutraal resultaat begroot. Het gerealiseerde resultaat bedraagt € 1,4 mln. negatief. Het verschil ad. - € 1,8 mln. is opgebouwd uit:

- 1** Hogere premieopbrengsten ad € 2,3 mln.
- 2** Hoger opbrengsten premie bedrijfsgezondheidszorg ad. € 0,1 mln.
- 3** Hogere vervangingskosten ad. € 8,0 mln.
- 4** Lagere kosten bedrijfsgezondheidszorg ad. € 1,9 mln.
- 5** Lagere kosten bedrijfsvoering incl. overige lasten ad. € 1,9 mln.

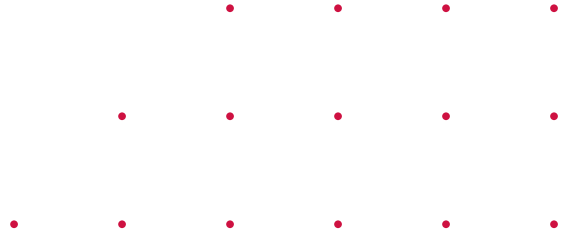
Ad 1 De hogere premieopbrengst kan worden verklaard uit een toename van het aantal FTE's en de stijging van de cao waardoor de grondslag die wordt gebruikt om de premie te berekenen € 60 mln. boven de begroting ligt.

Ad 2 De hogere premieopbrengsten BGZ zijn een gevolg van de hogere grondslag zoals benoemd onder ad. 1. De kosten worden in de begroting kostenneutraal opgenomen. De niet voor de bedrijfsgezondheidszorg aangewende premieopbrengsten BGZ worden opgenomen in een bestemmingsreserve Vf activiteiten voor toekomstige uitbreiding van de dienstverlening.

Ad 3 Belangrijke oorzaak van de afwijking van de begroting is een nabetaling over de jaren 2014 t/m 2016 als gevolg van een uitspraak van de Raad van State. Dit heeft geresulteerd in een nabetaling van € 3,5 mln. Daarnaast is in 2018 nog € 3,1 mln. aan declaraties over 2017 vergoed.

Ad 4 De lagere kosten BGZ hebben met name betrekking op het achterblijven van de uitbreiding van de dienstverlening. In 2018 is veel effort gegeven aan het opzetten van de organisatie in samenspraak met de schoolbesturen. Dit heeft geleid tot het later dan in de tijd gepland aanstellen van de 12 regio-coördinatoren, die verdeeld over het land de schoolbesturen gaan ondersteunen. De start is begin 2019.

Ad 5 De lagere kosten bedrijfsvoering incl. overige lasten worden met name veroorzaakt door lagere kosten voor diverse projecten en lagere controlekosten met betrekking tot de rechtmatigheid door minder vervangingsdeclaraties en door het toepassen van een gewijzigde steekproefmethodiek.

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen vermeldenswaardige gebeurtenissen na balansdatum.

Het bestuur

Rotterdam, 13 maart 2019

Bestuur:

Mevr. mr. G.H. Faber, voorzitter

Dhr. E.P.M. van Dorp, lid

Dhr. H.J.F. Hoedemakers, lid

Dhr. J. Veenstra, lid

Mevr. G.P.M. van Haren, lid

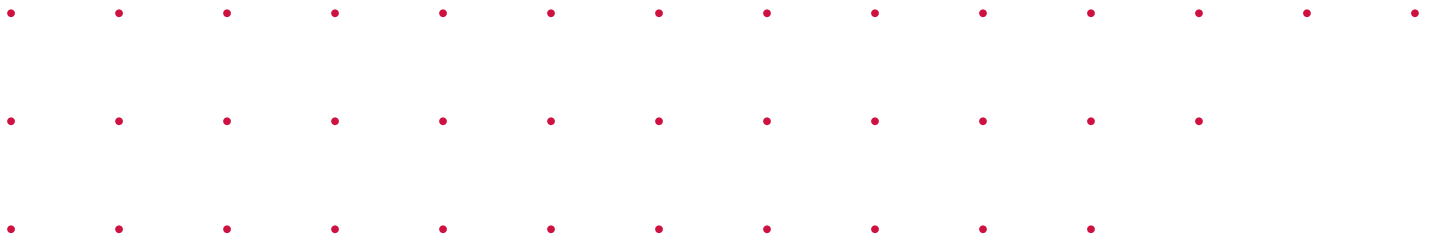
Dhr. H.G. Olfers, lid

Mevr. E. Stolk, lid

Dhr. J.W. Prins, lid

3 Overige gegevens

Statutaire bestemming van het resultaat

De statuten kennen geen bepaling inzake de bestemming van het resultaat.

Het bestuur heeft op 13 maart 2019 besloten het negatieve resultaat over 2018 ad. € 1.358.000 te onttrekken aan de algemene reserve en een bedrag ad. € 1.981.000 over te hevelen van de algemene reserve naar de bestemmingsreserve Vf activiteiten.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Deze vindt u op de volgende pagina's.

Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het Bestuur van Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs (hierna 'de stichting') te Rotterdam (hierna 'de jaarrekening') gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de betreffende jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs per 31 december 2018 en van het resultaat en kasstromen over 2018, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW), de "Werkafspraken tussen de Stichting Vervangingsfonds en het Ministerie van OCW" (kenmerk: 1419690) inclusief bijlagen (laatstelijk bijgewerkt op 26 februari 2018) en de bepalingen van en krachtens de Wet normering topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

- 1 de balans per 31 december 2018;
- 2 de staat van baten en lasten over 2018;
- 3 het kasstroomoverzicht over 2018; en
- 4 de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling controleprotocol WNT 2018 vallen, alsmede het "Accountantscontroleprotocol Vervangingsfonds" (laatstelijk bijgewerkt 26 februari 2018) behorende tot de "Werkafspraken tussen de Stichting Vervangingsfonds en het Ministerie van OCW" (kenmerk: 1419690). Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Vervangingsfonds en Bedrijfsgezondheidszorg voor het Onderwijs zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

1407352 10320163163DHC3

KPMG Accountants N.V., ingeschreven bij het handelsregister in Nederland onder nummer 33283683, is lid van het KPMG netwerk van zelfstandige ondernemingen die verbonden zijn aan KPMG International Cooperative ("KPMG International"), een Zwitserse entiteit.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW en de "Werkafspraken tussen de stichting Vervangingsfonds en het Ministerie van OCW" (kenmerk: 1419690) inclusief bijlagen (laatstelijk bijgewerkt op 26 februari 2018) is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle van de jaarrekening of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720 en het "Accountantscontroleprotocol Vervangingsfonds" behorende tot de "Werkafspraken tussen de Stichting Vervangingsfonds en het Ministerie van OCW" (kenmerk: 1419690). Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en "de Werkafspraken tussen de Stichting Vervangingsfonds en het Ministerie van OCW" (kenmerk: 1419690) inclusief bijlagen (laatstelijk bijgewerkt op 26 februari 2018).

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW, de "Werkafspraken tussen de Stichting Vervangingsfonds en het Ministerie van OCW" (kenmerk: 1419690) inclusief bijlagen (laatstelijk bijgewerkt 26 februari 2018) en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het "Accountantscontroleprotocol Vervangingsfonds" behorende tot de "Werkafspraken tussen Stichting Vervangingsfonds en het Ministerie van OCW" (kenmerk: 1419690), de Regeling Controleprotocol WNT 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;

— het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring de aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;

— het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en

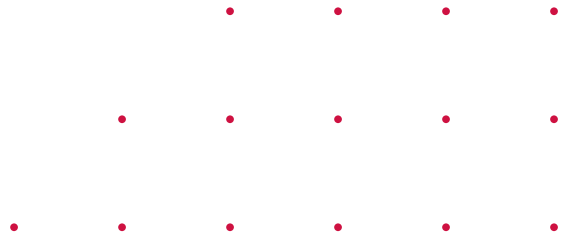
— het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 15 maart 2019

KPMG Accountants N.V.

J.G.A. Bruinsma RA

Contactgegevens Bestuursbureau

Boompjes 40
3011 XB Rotterdam
T 010 217 76 40
E secretariaat@vfpf.org
www.vervangingsfonds.nl

Contactgegevens Uitvoeringsorganisatie

Postbus 4839
6401 JM Heerlen
T 045 579 81 07
E helpdesk@vfpf.nl
www.vervangingsfonds.nl

